

Жабабар

Ўзбекистон Республикаси Алоқа Вазирлиги нашри

1992 йил мартдан чиқа бошлаган

• 1993 йил, 7 май № 19 (58) • Нархи 10 сўм

Ўзбекистон Республикаси Алоқа вазирлиги раҳбарлари, бўлим бошлиқларининг йиғилиши бўлиб ўтди. Уни Алоқа вазирининг биринчи ўринбосари Т. Ғ. Раҳимов олиб борди. Йиғилишда Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримовнинг халқ депутатлари Жиззах ва Сурхондарё вилоятлари Кенгашларининг навбатдан ташқари сессиясида сўзлаган нутқидан Республика Алоқа вазирлиги учун келиб чиқадиган вазифалар ҳуусида Алоқа вазирни К. Ғ. Раҳимов маъруза қилди.

Маърузачи жумҳуриятимизнинг бугунги кундаги равиоқи, мустақиллик олиб кирган сиёсий, иқтисодий ва маданий ўзгаришлар барча соҳаларда бўлгани каби, алоқа соҳасига ҳам таъсир кўрсатаётганини, бу эса соҳани ривожлантириш йўлида барча имкониятларини ишга солиб, алоқа концерни, корхона ва ташкилотлари раҳбар ва ходимларининг ўзининг масъулиятини ошириши, меҳнат интизомини қатъий йўлга қўйиши талаб этаётганини алоҳида таъкидлаб ўтди. Жумҳуриятимиз миллий мустақилликка эришганидан сўнг алоқа соҳасида юз берган ўзгаришлар, жумладан, алоқа хизмати кўрсатишнинг уч асосий йўналиши бўйича йиллик концернларнинг ташкил этилиши, қўшма корхоналарнинг вужудга келиши, хорижий давлатлар билан ҳамкорликнинг ривожлантирилиши соҳанинг янгиланиш йўлида бораётганидан далolat беради. Иқтисодий мураккаб шароитда соҳанинг молиявий ишларини йўлга қўйиш, алоқа корхона ва ташкилотларидаги давлат мулкани асраш, алоқа хизматларининг турмуш шароитини яхшилаш, уларнинг самарали меҳнат қилишлари учун барча шарт-шароитларни яратиб бериш бугунги куннинг асосий вазифаларидан биридир. Алоқа вазир соҳада юз бераётган камчиликлар, муаммолар тўғрисида ҳам тўх-

талиб ўтди. Хусусан, ҳозиргача иш юритиш учун керак бўлган норматив ҳужжатлар, вазирлиқнинг бошқа соҳалар билан муносабатларини белгиловчи ва халқаро ҳамкорликда иш юритиш учун зарур ҳужжатларнинг ишлаб чиқилмаганини, бу-

алоқа шахобчаларининг ўз вақтида назорат қилинмаётганига сабаб бўлаётди. Давлатимиз алоқа соҳасига бўлган эътиборини кучайтириб, соҳадаги ишларни, ҳужжалик-молиявий ва хизмат кўрсатиш нархларини белгилаш ишларини асосан вазирлиқнинг ўзига топширган. Вазирлик ўз навбатида қўрсатиш хизмат учун белгиладиган тарифлар жорий этишни концерн ва корхоналар ихтиёрига берди. Бу эса иш юритиш олига силжишга, молиявий ишларини мустақил юритиб, хизматчи ва ходимларнинг

даражада меҳнат қилингандагина алоқа соҳасини жадал ривожлантириш, мустақил республикамиз раванқиға салмоқли ҳисса қўиши имконияти вужудга келади. Маърузачи соҳада кадрлар масаласи, айниқса раҳбар ходимлар тайёрлаш ишлари яхши йўлга қўйилмаганини, касбининг моҳир устаси, ҳужжалик-молиявий ишларни мукамал билувчи, ходимлар билан иш юрита оладиган раҳбарлар алоқа соҳаси учун жуда зарурлигини, ҳар бир корхона ва ташкилот раҳбарлари эса аввало алоқа ходимларининг турмуш

лан бирга, алоқа хизмати кўрсатиши такомиллаштириш, алоқа соҳасини замонавий талабларга жавоб бера оладиган даражада ривожлантириш билан мустақил жумҳуриятимиз раванқиға ҳисса қўишига даъват этди.

Қўрилган масалани муҳокама этишда вазирлиқнинг назорат-тафтиш бўлими бошлиғи М. Мирапов, раҳбар ва мутахассислар тайёрлов бўлими бошлиғи Ш. Юнусов, умумий бўлим бошлиғи А. Икромов, халқаро алоқалар бўлими бошлиғи Б. Қошимов ва бошқалар сўзга чиқдилар. Жумладан, назорат-тафтиш бўлими бошлиғи М. Мирапов алоқа концерни, корхона ва ташкилотларида ўтказилган тафтиш натижалари ташвишли эканлиги, баъзи раҳбарларнинг ҳужжалик-молиявий ишларда назоратни яхши йўлга қўймаганликлари, корхона ва концернлардаги тафтиш режаларининг bajarлиш кўрсаткичи паст эканлиги ҳуусида ахборот берди. Муҳокамада иштирок этганлар алоқа соҳасидаги муаммо ва камчиликларни бартараф этиш йўллари, келажакда bajarлажак ишларга бўлган масъулиятини ошириш, алоқа хизмати кўрсатишда ўзаро ҳамкорлик ва ҳамжиҳатлик билан фаолият юритиш лозимлигини таъкидладилар.

Йиғилишда Президенти И. Каримовнинг Жиззах ва Сурхондарё вилоятлари кенгашларида сўзлаган нутқидан келиб чиқадиган вазифалар ҳамда кун тартибидagi масалани муҳокама этишда билдирилган тақлиф ва мулоҳазалар инобатга олинган ҳолда қарор қабул қилинди.

Ф. ҚОШИМОВ

КАМЧИЛИКЛАРГА БЕФАРҚ БЎЛМАЙЛИК

гунги кунда эски ҳужжатлар асосида иш юритилаётганини ўз салбий таъсирини кўрсатмоқда. Шунингдек, баъзон алоқа корхона ва ташкилотлари қарамонидagi давлат мулкига ўзбошимчилик билан эғалик қилиш ҳоллари рўй бермоқда. Жумладан, Тошкент электр техника алоқа олийгоҳи, Қашқадарё вилояти давлат электр алоқа корхонаси раҳбарларининг масъулиятсизликлари туфайли шундай камчиликлар юз берди. Вазирлик томонидан олиб бориладиган назорат-тафтиш ишларини янада мукамалроқ йўлга қўйиш асосий масалалардан бири бўлиб қолмоқда. Назорат-тафтиш ишларида мутахассисларнинг етишмаслиги бир қатор корхона ва ташкилотлар

турмуш шароитларини яхшилашга омил бўлиши керак. Аммо баъзи ҳолларда бир хил хизмат тури учун турли баҳолар белгилаётганини маълум. Маърузада бўлим бошлиқлари ва корхона раҳбарлари бир хизмат турига белгиладиган ягона нархларни жорий этиш ҳуусида келишиб олишлари лозимлиги таъкидлаб ўтилди. Соҳа тараққи қиетишининг яна бир мезони — меҳнат интизомини йўлга қўйишдир. Ўз ишга виқдонан ёндошиш юкланган масъулиятни тўла ҳис этиш, меҳнат интизомининг ривож қилиш бугунги куннинг алоқа концерни, корхона ва ташкилот раҳбарлари, ходимлари олдидаги асосий талабдир. Ана шу талабларга жавоб бера оладиган

ва меҳнат шароитларидан хабардор бўлиб туришлари, уни яхшилаш учун барча имкониятларни ишга солишлари лозимлигини таъкидлаб ўтди. Алоқа вазир соҳадаги камчиликларга эътиборини кучайтиришга, уларни бартараф этишга бор имкониятларини сафарбар қилишга, ишга бўлган муносабатини жиддий ўзгартиришга халқимиз олдида алоқачиларнинг юзи доимо ёруғ бўлиши учун ҳар бир ходим ва хизматчини ўз ишга виқдонан ёндошишга чақирди. Шунингдек давлатимизнинг тинчлик, оқойишталлигини сақлаш ва келажатимиз учун олиб бораётган ишларни, жумладан, Президентимиз И. А. Каримов сиёсатини тўла қўллаб-қувватлаш би-

БУГУНГИ СОНДА:

- АЛОҚАЧИ-ЖАНГЧИ ХОТИРАЛАРИ...
- ХЕВА АЛОҚА МУЗЕИ МАДАДАГА МУХОЖ
- ҲАМКОРЛИК ҚИЛИШГА ТАЙЕРМИСИЗ?
- ЯЯПАНЛИК ҚИЗЛАР БЕЛЛАШУВИ

КЕЛГУСИ СОНЛАРДА:

- ОДАМЛАР ҚУВОНСА ҚУВОНИБ...
- МЕХНАТ ҚИЛГАН — ЭЛДА АЗИЗ
- МУНОЖОТ ПУЛЧИЕВА: «САНЪАТ ҲАММА НАРСАДАН ЮКСАК»
- ҲУҚУҚШУНОС САВОЛЛАРГА ЖАВОБ БЕРАДИ

- Кеча ўн иккинчи чақирқ Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашнинг ўн иккинчи сессияси очилди.
- Ўзбекистон Президенти И. Каримовнинг Германияга қилган сафари ниҳоясига етди. Икки мамлакатнинг олий даражадаги раҳбарлари учрашувида ўзбек ва немис халқлари келажакда самарали ҳамкорлик қилиши муаммоларига яна бир бор ишонч ҳосил қилинди.
- Фарғонада «Талабалар баҳори-93» деб номланган республика кинокор талбалари анжумани ўтказилди. Фестиваль қатнашчиларига Ўзбекистон Республикаси Президенти И. Каримов табрик хати юборди.
- «Ўзбекистон» нашриёти И. Каримовнинг «Янги уй қурмай туриб, эскисин бузмам» деб номланган китобини кўп нусхада chop этди.
- Ўзбекистон Президентининг Фарғонанинг Биноан кинокор йилларининг «Истеъдод» республика жағармаси туғилди. Унда адабий, санъат ва меъмorchilik соҳалари

- да истеъдодли ёшларни камол топишга имкон яратиш кўзда тутилган.
- Республика Вазирлар Маҳкамаси ва Ўзбекистон қасаба уюшмалари Федерацияси ўртасида иқтисодий-иқтисодий масалаларда ўзаро ҳамкорлик қилиш юзасидан ахдлашуви имзоланди.
- Андийнон вилоятида юз берган янги оқибатларнинг тугатиш chorвалари қўрилмоқда. Маҳаллий ҳокимият табиий офатдан зарар кўрганларга моддий ёрдам кўрсатяпти.
- Қирғизистон Олий Кенгашнинг сессиясида Президент тарафдорларининг қаршиликка қарши муомалага миллий пул бирлиги — сўмини киритиш юзасидан қарор қабул қилинди. Республика Пре-

- зиденти Асқар Акаев ўзидан ҳуқумат раҳбари ваколатини соқит этди. Республика Олий Кенгаши бу вазифани мамлакат Бош вазири зиммасига юклди.
- Россияда 16,5 миллион мусулмон истиқомат қиладди. Москвада уларга хизмат қилувчи Ислам Маданият мар-
- кази расми оқилди. Маданият маркази расми Абдулвоҳид Нийозовга Россиядаги мусулмон давлатлари вакиллари иштирокида рухсатнома топширилди.
- Москвада баҳор ва меҳнат байрами муносабати билан ўтказилган намойиш қатнашчилари ва ҳуқуқ-тартибот ходимлари ўртасида тўқнашу бўлди. Икк бор юқори босимли суз пуркачилардан фойдаланилди. Хар икки томондан ярадор бўлганлар бор.

- Мазкур масала бўйича тергов олиб борилмоқда.
- Тольяттидаги автомобиль заводи ишлаб чиқараётган машиналарнинг нархи яна қимматлашди. «Жигулининг» энг арзон 1 миллион 325 минг, энг қиммати 6 миллион 708 минг сўм қилиб белгиланди.
- Мутахассисларнинг фикрича, 1992 йили Россиядаги ҳуфя иш юритадиганлар кўрғани фойда 2—2,5 триллион сўмни ташкил қилар экан.
- Қўпорувилик хатти-ҳаракати оқибатда Шри-Ланка Президенти Рансигге Премадаси ҳалок бўлди. Беддиниға портлатиш бойлаб олган қўрбон-қотил мамлакат бошлиғи Коломбо шаҳрида ўтказилган 1 Май намойишида иштирок этаётганида жиноятга қўл урган.
- Теннис майдонида машҳур венгер спортчиси Моника Селешга суқасд қилинди. Номлағум эрақ дам олиб ўтирган қизнинг орқасига ошқона пичоқини урган. Жароҳат унчалик оғир эмас. Жиноятчи қўлга олинган.

ОЛАМДА НИМА ГАП ?

* ЯНГИЛИКЛАР * КАБАРЛАР * ВОКЕЛАЛАР *

9 май—Ғалаба куни

Юсуф МУҲАМЕДОВнинг номи республикамиз алоқачиларига, айниқса уларнинг кекса авлодига яхши таниш. Бу мавзуда қаҳрамонимиз билан алоҳида суҳбатлашни режалаштириб, Буюк Ғалабанинг 48 йиллиги арафасида алоқачи-жангчи, қатор жаңговар орден ва медаллар нишондори, истеъфодан майор Ю. Муҳамедовдан суроли билларда беришни илтимос қилдик.

БИРИНЧИ ЖАНГОВАР ТОПШИРИҚ

1942 йилнинг апрел ойи эди. Тошкентдаги алоқа техникумида бўлим бошлиғи ва ўқитувчи бўлиб ишлардим. Туркистон ҳарбий округи қўмондонининг буйруғи билан Тошкентда ўзбекистонликлардан (асосан ўзбеклардан) иборат алоқа ротаси ташкил этилди. Шу рота взводларидан бирига командир этиб тайинландим. Қисқа муддат махсус тайёргарлик кўргач, август ойида ротамиз тушган поезд Сталинградга йўл олди. Шаҳарга 150 километрга етмасдан кичкина темир йўл бекатида немис бомбардирчи самолётлари қўқисдан ҳужум қилиб, жангчиларимиз кетаётган составга сон-саноксиз бомбарилар ёғдира бошлади. Манзилга етиб бормаёқ, солдатлар ибораси билан айтганда «порох ҳидини ҳид-

бажариш учун немисларнинг Миус дарёси бўйидаги яшил чиқиқ деб номланган мудофаа чизигини ёриб ўтиш ва Саур Могила деган тепаликни олиш керак эди. Батальонимизга ўнг томондаги 5-гвардиячи Армия, чап томондаги 4-Зарбдор Армия штабларининг фронт штаби билан алоқасини таъминлаш вазифаси юклатилди. Вазифани бажариш учун ҳарбий дала симлари тортилди, ҳар 50 метрлар чамаси масофада хандақ қазидик. Алоқа симини кузатиш турши учун ҳар бир хандаққа иккитадан солдат жойлашди. Қўшинларимиз немисларнинг мудофаа чизигини ёриб ўтди, тепалик олинди. Немислар фронтимиз ҳужумини тўхтатиш учун Курск-Орёл ёнидан иккита авиация полки ва етти та механизациялашган

дишларини билолмай ҳайрон эдилар. Гимнастёркамни ечиб, мен билан бирга келган тошкентлик Хўжаев (у ҳам сузишни билмас экан) деган солдатга бердим ва «мабодо, ўлсам шу адрес бўйича уйингга хабар берасан» деб, симининг учини тишлаганча эҳтиёткорлик билан дарёга шўнғидим. Немислар сезиб қолди, менга қараб ўқ уза бошлади. Мен фақат нафас олиш учунгина сув юзига чиқиб, суза кетдим. Худода шукурки, омон-эсон нариги қирғоққа етиб олдим.

Буйруқ бажарилди. Орадан уч кун ўтгач, мени 1-Украина fronti сёвёси бўлими бошлиғи, генерал-лейтенант Курбатов чақирди: «Сенинг шу жасоратинг учун қандай мукофот берайлик?» деб сўради. Мен 1938 йили Москва Алоқа институтини битириб, Душанбе шаҳрида ишлаб юрган чоғларим тайёрлов ишлари бўйича вакил, тошкентлик Мировид Иноятовнинг қизи Ойбўстонга уйланган эдим. Кўп ўтмай қайнотам «халқ душмани» сифатида қамалиб кетган, шу сабаб мени «халқ душманининг кўеви» деб комсомолдан учиритишган, Ду-

бўлади. Бир томони ўзбекчилик. Уша ерда ҳам имкони бор вақтларда палов дамлаб, аския айтиб, ногора, доиралар ясашиб, ўйин-кулги қилишарди. Қизиги шундаки, ҳалиги икки немис асири ҳам даврага тушиб, ўйнаган бўларди. Солдатларимиз немис тилида: «Хенде хо! Гитлер капут!» деган иборанигина билишса, бояги немислар бошқа ҳеч вақо билишмасди. Ногора, доираларимизни чалиб, немисларни ҳам ўйнаётганимизни кўрган украинлар бир-бирларига «Смотри, как они колдуют» деб кўйишарди.

БИР ДАҚИҚАЛИ УЙҚУ
1942 йилнинг охири. Сталинграддан Ростовга жўнаш учун буйруқ олдик. Большая Орловна қишлоғида ротани тўқислаб, Ростов сари йўл олдик. Сталинград билан Ростов оралиғи тахминан 1,5 кунлик йўл эди. Ҳаммаёқ қалин қор билан қопланган. Ҳавонинг ҳарорати минус 50 даража атрофида. Бироз тўхтаб қолган одам совуқдан қотиб қолиши ҳеч гап эмас, шунинг учун солдатлар овқатни ҳам йўлакай еб кетишарди. Ҳар 10—15

эдики, осмонда немисларнинг бомбардирчи самолётлари пайдо бўлди. Улар биз болгина жойлашган еримизга бомба ташлай бошлашди. Маълум бўлишча, у ерда немисларнинг жуда яхши ниқобланган қуролароғ омбори жойлашган экан. Чунотам портлаш бўлди-ки... Немис самолётлари орқага қайтиб, ҳаммаёқ тинчиганидан кейин кекса солдатлардан 3—4 таси келиб: «Уртоқ командир, бизни кечиринг. Биз Сизни «оқ сочли жинни» деган эдик. Йўл, Сиз авлиё экансиз» дея солдатлар номидан миннатдорчилик бил-

диришди. Мен эса: «Авлиё эмаслигим аниқ, лекин жинниликимни билмадим» деб, кулиб қўя қолдим.

ВАЙРОНАЛАРНИ ТИКЛАБ...

1944 йилнинг октябрь ойлари эди. Батальонимиз 1-Украина fronti таркибиде жангу жадалларда иштирок этарди. Мени Москвага чақириб қолишди. Мудофаа Халқ Комиссарлигида немислардан озодалган шаҳар ва қишлоқларда қурилиш ва таъмирлаш ишлари олиб бораётган ҳарбий қурилиш отрядларининг алоқа ишотлари қурилиши бўйича катта назоратчи этиб тайинландим ва шу вазифада 1946 йилнинг мартигача, яъни Армиядан бўшқунимча хизмат қилдим. Хизмат юзасидан қанчадан-қанча вайрон бўлган шаҳар ва қишлоқларни кезиб чикдим. Ер билан аксон бўлган шаҳарлар, вайроналиклар аста-секин қаддини тиклаб борарди. Энг оғир — вайрон бўлган кўнглилар, уруш сабабли энг азиз кишилардан жудо бўлишликлар, мажрууликча маҳкумликлар эди. Ҳатто уруш овози ўчган пайда ҳам уруш туйғали содир бўлиб турадиган турли-туман бахтсиз ҳодисалар учраб турарди. Немислар чекнаётиб соат, тасоқ, ҳар хил бўмболар, ҳатто анҳорларнинг чўмилидаган жойларини ҳам миналаштириб кетишарди. Ана шунча миналарга учраб оламдан ўтган, майиб, мажруу бўлиб қолган болалар, қарияларни кўриб, дилларимиз эзilib кетарди. Вайроналарни тиклаш, харобазорларни обод қилиш мумкин, лекин дил вайронларнинг кўнглини топиш мизанкул экан. Ота-боболаримизнинг «Кўнгли ярим кишига ярим шаҳар бериб ҳам кўнглини тўдириб бўлмайдим» деган ҳикматлари нақадар ҳақ эканидига неча бор гувоҳ бўлдим. Уша оғир йилларни эслаб, халқимизнинг жасорати, матонатига қанчалар таҳсинлар айтсам, ҳозирги янч-тотув ўтаётган ҳар бир кунимизнинг шунчалик шукрона қиламан.

ОҚ СОЧЛИ «ЖИННИ» — «АВЛИЁ»

РОСТОВ-ДОН шаҳри эндигина душмандан озодалган эди. Батальон шаҳар четидеги бир бўш бинога жойлашди, солдатлар дам олишмоқда эди. Мен ҳам уйқу қетган эканман. Бир маҳал «сизни бир одам сўраяпти» деб уйғотишди. Қаршимда катта ёшли, чамаси шу атрофда яшовчи бир одам турарди. У бу ерларни немислар жуда қатъий қўриқлашганлари, ер ости ишоотлари ёки омборларни бўлиши мумкинлигини, немислар уни портлатишга улгурма олмай қолганликларини, шу бонс узокдан артиллерия ёки самолётлар билан бомбардирчи қилишлари мумкинлиги ҳақида огоҳландирди. Зудлик билан солдатларни сафлаб, шу яқиндаги ўрмонга қараб юришга буйруқ бердим. Йўлда кетатуриб: «Қандайдир гирт бегона чолга ишониб, дам олдирмай бизни қайқадир бошлаб кетаяпти бу оқ сочли жинни» дея мингирлашган солдатларнинг рўхи тушиб кетган эди. Эндики ўрмонга ҳам кириб борган

СУРОНТЛИ ИШЛАР ЖОТИРАСИ

лашга ҳам улгурмай» кўпгина ҳамюртларимиздан айрилдик...

Биз Сталинград fronti қўмондонлиги ихтиёрида қолиб, Сталинград ва Куйбишев шаҳарлари ўртасида алоқа ўрнатиш ҳақида топшириқ олдик. Алоқанинг ишончли ва бетўтов ишлаганини таъминлаш мақсадида жанг кетаётган худудларни четлаб ўтишга тўғри келди. Шунинг учун гарчи анча қийин бўлса ҳам Сталинград — Астрахань — Каспий денгизи бўлаб, Ашхабод — Тошкент — Куйбишев йўналиши орқали телефон-телеграф алоқасини ўрнатдик. Бу бизнинг биринчи жанговар вазифамиз эди. Топшириқни бажаришда қатнашган бошқа бўлинмалар қатори бизнинг ишимиз ҳам юқори баҳоланди.

НИШОНДОР ВЗВОД

СТАЛИНГРАД жанглири бошланган вақтларда мен командирлик қилаётган взвод фронт қўмондонини Москва билан юқори частотали алоқа орқали боғлаш ишларида қатнашди. Кейинчалик ротамиз ҳужумат алоқасини қурувчи 255-махсус батальонга айлантирилиб, 4-Украина fronti қўмондонини, маршал Ф. И. Толбухин ихтиёрига юборилди. Бу ерда ҳам қўмондонини Олий Бош Қўмондон қароргоҳи билан боғлаш иши билан шуғулландик.

1943 йил. Курск-Орёл ёнида ҳаёт-мамат жанглири кетаётган эди. Немисларни шу жангдан қалғитиш мақсадида 4-Украина fronti ҳужумга ўтиши ҳақида Олий Бош Қўмондон буйруғи олинди. Бу вазифани

жанговар дивизияни бизга қарши ташлашга мажбур бўлди. Аслида Совет Қўмондонлигининг мақсади ҳам шу эди. Биз чекиндик, лекин Курск-Орёл жанглирида немисларнинг кучлари камайганлиги учун Совет Армияси жуда катта аҳамиятга эга бўлган тарихий ғалабани қўлга киритди. Шу операциялар давомида алоқа яхши ташкил этилганлиги сабабли взводимизнинг ҳамма жангчилари 2-даражали Ватан Уруши ордени билан мукофотландилар. Взводимизга эса 2-даражали Ватан Уруши ордени ўзбек алоқа взводи деган ном берилди.

МУКОФОТГА — ПАРТИЯ БИЛЕТИ

БАТАЛЬОНИМИЗНИ яна 1-Украина fronti ихтиёрига ўтказишди ва Ғарбий Украинанинг Луцк шаҳрига келиб тушидик. Фронтимиз кўпгина шаҳар ва қишлоқларини немислардан озодал қилиб, Висла дарёсига чиқди. Висла дарёсининг нариги қирғоғида Польшанинг Сандомир деган шаҳри бор эди. Бу шаҳар 2—3 марта қўлдан-қўлга ўтиб турган вақт эди. Қўмондон буйруғига биноан Сандомир шаҳрида алоқа тутунини қуриш керак эди. Алоқа ўрнатиш учун эса Висла дарёсидан ўтиб, алоқа симини туғунга етказиш зарур. Бу вақтда мен капитан унвонига, 255-алоҳида ҳужумат алоқа батальон командирининг ўринбосарини эдим. Вазифани бажариш учун взводларнинг бирига топшириқ бердик.

Белгиланган вақт ичиде вазифа бажарилмади. Сабабини аниқлаш учун дарё бўйига келганда бир взвод солдатдан атиги етти тасигина омон қолган, бошқалари эса бири соҳилда, бири сузда немис мергантларининг ўннга учраб, жон таслим этган ёки оғир ярадор бўлган эдилар. Омон қолганлари эса сузишни билмасликлари сабаб нима қи-

шанбедан чиқиб кетишимни талаб қилишган эди. Тошкентга келиб, алоқа техникумига ишга киргач, партияга ўтиш ҳақида ариза берсам, Киров район партия қўмитасида «Сен халқ душманининг қизига уйланган экансан» деб дашном бериб, ҳайдаб юборишган эди. Шуларни ўйлаб, бир дақиқа гапиролмай қолдим ва «Менга ҳеч қанақа мукофот керак эмас, мумкин бўлса партия сафига қабул қилсангиз» дедим. Ҳеч қандай номзодлик мuddатсиз жанговар тавсияномага асосан мени партия сафига қабул қилишди.

НЕМИСЛАР УЗБЕКЧА УИНАДИ ҚИСМИМИЗ

Кантемировка шаҳри яқинида турарди. Пиёда аскарлар анча камайиб қолган, ёрдамчи кучлар ҳали етиб келмаган эди, шунинг учун шаҳар мудофаасига алоқачилар, транспортчилар, тиббиётчи ва бошқа кўшн турларидан қўшимча кучлар итўллаб, шаҳар мудофаасига ташлаш ҳақида буйруқ берилди. Бизнинг батальондан битта рота ташкил этилиб, унга мени командир этиб тайинлашди. Эрта тонгда немислар ҳужумга ўтди. Ҳужумчи қайтардик. Шу орада ёрдамчи кучлар ҳам етиб келишди ва биз ҳужумга ўтдик. Немислар мудофаа чизигини ёриб ўтиб, биринчи траншеяларни эгалладик. Яна олдинга ташландик. Шунда иккита немисга қўшим тушиб қолди. Улар қўлларини кўтарганча: «Госпидин офицер, нас не убивать, не убивать» деб ёлворишарди. Уларни асир олиб, батальонга олиб келдим. Сўроқ ва текшириш натижасида уларнинг антифашистлар эканлиги аниқланди ва маълум муддатга ча Фойдаланиш мақсадида улар батальон ихтиёрида қолдирилди.

Фронтда бир неча кунлаб оёсийиша, жимжит кунлар ҳам бўлиб қоларди. Солдатлар жуда ихтирочи халқ

км юрилгандан кейин дам олиш учун бор йўғи 1—1,5 минутгина вақт бериларди, чунки узоқ, ҳаракатсиз тўхтаб қолиш хавфли. Кечаси мен соатга қараб турардим. «Ложись!» буйруғи билан ҳамма қорға ётар, орадан 1—1,5 минут ўтгач, «Встать!» деган команда берилар, ҳамма ўрнидан турар эди. Совуқнинг зуридан ортиқ ётиш мумкин эмас — қотиб қолиш ёки бирон аъзои совуққа олдириб қўйиш мумкин. Шу аснода бир неча бор ётиб турилгач, яна йўлга тушиларди. Йўлда эса тўрт кишидан саф тортилиб, ҳамма бир-бирининг қўлтигидан ушлаб олар, икки ўртадаги солдат бир дақиқа мизгиб олар, кейин улар ўзаро ўрин алмашишар эди. Ана шу бир минутлик уйқу ҳам солдатларга анча ором берад эди.

ОҚ СОЧЛИ «ЖИННИ» — «АВЛИЁ»

РОСТОВ-ДОН шаҳри эндигина душмандан озодалган эди. Батальон шаҳар четидеги бир бўш бинога жойлашди, солдатлар дам олишмоқда эди. Мен ҳам уйқу қетган эканман. Бир маҳал «сизни бир одам сўраяпти» деб уйғотишди. Қаршимда катта ёшли, чамаси шу атрофда яшовчи бир одам турарди. У бу ерларни немислар жуда қатъий қўриқлашганлари, ер ости ишоотлари ёки омборларни бўлиши мумкинлигини, немислар уни портлатишга улгурма олмай қолганликларини, шу бонс узокдан артиллерия ёки самолётлар билан бомбардирчи қилишлари мумкинлиги ҳақида огоҳландирди. Зудлик билан солдатларни сафлаб, шу яқиндаги ўрмонга қараб юришга буйруқ бердим. Йўлда кетатуриб: «Қандайдир гирт бегона чолга ишониб, дам олдирмай бизни қайқадир бошлаб кетаяпти бу оқ сочли жинни» дея мингирлашган солдатларнинг рўхи тушиб кетган эди. Эндики ўрмонга ҳам кириб борган

Тўқин ЛУТФУЛЛАЕВ

эзиб олди.
СУРАТЛАРДА: 1. Вазод командир Ю. Муҳамедов. (1942 йил, май). 2. Юсуф Ҳошимович Муҳамедов (Ғалабанинг 10 йиллигини нишонлашни арафасида — 1955 йил, май).

ҒАМХҲҮРЛИК—АСОСИЙ ОМИЛ

Ўзбекистон Республикаси Алоқа вазирлигида бўлиб ўтган йилгида меҳнатга ҳақ тўлашнинг ягона тариф тизмига ўтиш даврида вужудга келган муаммолар ва уларни бартараф этиш борасида бажарилиши лозим бўлган вазифалар муҳокама этилди. Унда Республика алоқа ходимлари касба уюшмаси Марказий Кўмитаси раиси Т. Н. Назаржонов сўзга чиқиб, ҳар бир корхона ва ташкилот раҳбари мавжуд имкониятлардан келиб чиққан ҳолда ходимларга маош белгилаши, уларнинг самарали меҳнат

қилиши учун барча имкониятларни яратиб бериш лозимлигини таъкидлади.

Бугунги иқтисодий мураккаб шароитда алоқа ходимлари турмуш тарзини яхшилаш, уларни ижтимоий ҳимоя қилиш касба уюшмаларининг энг муҳим вазифасидир. Йилги қатнашчилари бозор иқтисодиётига ўтиш даври қийинчиликларини ҳамжиҳатлик билан енгиш, келгусида янада самаралироқ ишлаш, муаммо ва камчиликларини бартараф этиш юзасидан ўзаро фикр алмашиши

Тошкент шаҳридаги 132-алоқа бўлими ходимлари аҳолига янамунали хизмат кўрсатишмоқда. Бу жамоага 32 йилдан бери шу соҳада меҳнат қилиб келаётган Ҳабибихон Аъзамова бошчи.

СУРАТДА: бўлим бошчилиги Х. Аъзамова (чапдан иккинчи) почтачилар — Т. Йўлдошева, М. Маъломова, Ш. Зуфаровалар хизмат кўрсатиши янада яхшилаш юзасидан суҳбатлашмоқда. Сураатдан У. ҚУШВОҚОВ.

ТАНЛОВ ДАВОМ ЭТАДИ

Агар ёдингизда бўлса, «Хабар» газетаси муҳарририяти 1993 йил давомида жумхуриятимиз шаҳар ва қишлоқларда беминнат хизмат қилаётган алоқачилар ҳаётини, уларнинг ишидаги муаммоларни ҳолис, ҳаққоний ва тасвирчан ёритган энг яхши мақола ва фотосуратлар танловини эълон қилган эди.

Утган давр мобайнида танловга 10 га яқин мақола ва 4 та фотосурат тақдим этилди. Уларнинг кўпчилиги газе-

та саҳифаларида ёритилди. Танлов ҳаёти таъсия этилган барча асарларни кўриб чиқиб, газетанинг шу йил 2 апрель сонидан эълон қилинган Тўқтин ЛУТФУЛЛАЕВНИНГ «Республикада биринчи» сарлаҳали суҳбатини алоқачилар ҳаётини энг яхши ёритган мақола деб топди ва 1000 сўмлик мукофот билан таъдирланди.

Танлов давом этади. Биз иккунда беллашувни йил мобайнида давом эттириш ниятидамыз.

Хоразмга бориб, Хивани кўрмай қайтиш, Арабистонга бориб, Маккани зиёрат қилмаслик билан баробар. Бу қадимий шаҳардаги алоқа музейининг таърифи, у билан боғлиқ муаммолар ҳақида кўп аштанганман. Базиризм Комилдхон Раҳимов ҳам ўзаро суҳбатда музейини алоҳида эътибор билан тилга олганлиги эсимда.

Хивага жўнаётиб, йўл-йўлакай музей ҳақида эшитган гаплар ҳаёлимдан ўтди.

1983 йили, Ал-Хоразмийнинг 1200 йиллиги муносабати билан Хивада алоқа музейи очилди. Музей биноси 1912 йили Саид Ифандиёров томонидан қурилган. Бу ўрта Осиёдаги биринчи алоқа уйи эди.

Нихоят, манзилга етгач, Хива почта алоқаси раҳбари Отабой Раҳимов, бош муҳандис Озод Машарипов ва оператор (музейнинг собиқ директори) Қадамбой Сафоев ҳамроҳлигида музейини кўриш насиб этди.

Таассуротимни бу кичкина мақолада тўла-тўқис айтмайман, албатта. Кўнглимда икки хил эйдиятлар ҳис пайдо бўлди: ҳам фахру гурур, ҳам афсус-надомат...

Музейнинг чанг босган, анчадан буюн одам оёғи тегмаган (маблаг йўқлиги боис шатлар тугатилган, музей ишламайди...) ҳар учала хонасига қўйилган экспонатлар ниҳоятда рангбаранг, сермазмон. Йўл, рутубатли хавосидан нафас олиш оғир бўлган бу хазина маскани нафақат алоқа тарихидан, балки ҳалқимиз, табаррук туپроғимизнинг яқин ўтмишидан оғоҳ этмоқда, унсиз бонг урмоқда. Беихтиёр шоирнинг «Сиз-

нинг беғам яшашингизга ҳалал бермайдими хотирот» деган мисралари ҳаёлимга келди. Бу дунёда пул бўлган, молу дунё билан ўлчанмайдиган қадриятлар борлигига яна бир қарра шукр қилдим.

Хивага саёҳатчилар келмай қўйди, маблагни қаердан оламиз, дея қўл қовуштириб ўтириш билан ҳам мақсадга эришиб бўлмайди. Бизнингча, бу муаммони мутасаддиларнинг дадил, амалий ёрдамигина узиш-кесил ҳал қилиши мумкин. Айни чоғда ҳалқимизнинг бир доно гапни ҳам унутмайлик: кенгашли тўй тарқамас! Биз ҳам ўзаро кенгашиб, «Хабар» саҳифаларида музейга моддий ёрдам кўрсатиш ҳақида даъват-илтимос чоп этгандик.

бўлса, наҳотки битта музейни ишлашига қурбонияз етмаса. 38 йилдан буюн алоқа соҳасида насибамни териб келмоқдаман. Турмуш ўртоғим ва ўғлим ҳам алоқа соҳасида ишлашади. Биз ҳам бундан бир неча йил олдин эски алоқачилар йилгилиги, алоқа боғланмасида музей ташкил қилишга бўлган эҳтиш, аммо маблаг йўқлигидан ва ишмизани ҳеч ким қўллаб-қувватламагани туфайли музей ташкил қила олмаган эдик.

Отасига минг раҳматлар

Хивалик азиз биродарларимиз келажак авлодлар учун йилдан дурдоналарни кўз қорачиғидек асраб, музейини ёпилмаслигига ҳаракат қилайлик.

Мен алоқа соҳасида узоқ ишлаб келаётган бир меҳнат фахрийси сифатида ўз номимдан барча алоқа ходимларига мурожаат этишга жазм қилдим.

Азиз ҳамкасблар, келинг, ҳар биримиз баҳоли қудрат Хива саноат қурилиш банкига пул ўтказайлик. Ўйлайманки, бизнинг бу ҳайро-саховатимиз Хивадаги алоқа музейини ёпилтидан сақлаб қолиши мумкин.

Мен ҳам ўз ҳисобимдан арзимас бўлсада 800 сўмдан Хива саноат қурилиш банкига ўтказдим.

Хурмат ва эҳтиром билан ЭРРАҲМАТОВ Исмат, меҳнат фахрийси, муҳандис, Қашқадарё вилояти, Яккабўғ тумани.

Халқимизда бир муштан урса ўлдирди, бир бурдан берса тўлдирди деган нақл бор. Дарҳақиқат, жуда кўп хайрли, эзгу ишлар жамоатчилигининг, айрим жонқуяр, фидоқор инсонларнинг саховати, саяёҳаракатлари боис юзага чиқди. Орамизда Исмат анага ўхшаган кишиларнинг борлиги, уларнинг ибрати яхши, албатта. Аммо юқоридagi муаммо фақат шу йўл билангина ҳал этилмаслигини ҳам таъ ойлайлик. Гап эгасини топади, деб умид қиламиз.

Шодмон ОТАБЕК

ГАП ЭГАСИНИ ТОПАДИ

Хамроҳлар билан қилинган кичка савол-жавоблардан қайта ҳушимга келдим. Маълум бўлишича, музей биноси почта алоқаси тасарруфида экан. Бино учун ҳар йили катта миқдорда пул тўлаш лозим.

Музейни ташкил этишда катта жонбозлик кўрсатган, алоқа тарихимиз ҳақида бир қанча китоблар, рисолалар битган меҳнат фахрийси Юсуф Муҳамедовнинг катта суратини кўриб, фикрим қатъийлашди: йўқ, бу табаррук, муътабар масканга яна қайта жон бахш этиш учун айрим жонқуярларнинг фидойилиги кифоя

Бозор иқтисодиёти шароити, ҳамма ўзидан ортинолмаётган бўлса, ким ҳам пул ўтказарди деган иштибоҳ ҳам йўқ эмасди. Таҳририятга келган мана бу мактуб бундай шубҳаларни булдурдай тарқатиб, кўнглимизни тоғдай кўтарди.

«Хурматли «Хабар» таҳририяти! Газетанинг № 13 (52) сонидан боилган мурожаатномани ўқиб, беихтиёр кўзимдан ёш оқиб кетди. Наҳотки, жумхуриятда ягона ҳосилланган Хива шаҳридаги алоқа музейи ёпилса. Ахир у музей бизнинг тарихимиз-ку. Наҳотки тарихга муносабат шу

бўлсинки, хивалик биродарларимиз бу ишнинг улдасидан чиқибди. Ҳар соҳанинг ўз тарихи бўлганидек, алоқа соҳасининг ҳам ўз тарихи бўлиши керак. Биз кекса алоқачилар ишни аккумулятор батареялари билан ишлайдиган радио узели МВ-ЦБ телефон ускуналари ва аппаратлари морзе белгилари асосида ишлайдиган телеграф аппаратлари билан бошлаган эдик. Демак, техника тараққиётини эътиборда ҳозирги замон алоқа воситалари вужудга келган экан, биз ўтмиш тарихимизни бир дақиқа бўлсада унутмайлик ва

вор бўлди. Азиза Адашева «Мустақод» кўшиги оҳангиде маромига етказиб рақсга тушди.

Ҳакамлар ҳаёти қарорига биноан Ҳусния Эрматова ҳамда Мушарраф Нурматовалар танлов ғолиби бўлдилар.

Марказий шифохона шифокори Клара Мирсаидова, туман хотин-қизлар кенгашининг масъул котибаси Гулҳеҳра Собировалар алоқачи қизларни чин қалбдан қутлашди. Беллашув иштироқчиларига қимматбаҳо соғалар топширилди.

Ҳамид ФОЗИЛ, Наманган вилояти

ҚИЗЛАР БЕЛЛАШУВИ

Тўрақўрғон тумани алоқа боғланмаси қошидаги хотин-қизлар кенгашининг ташаббуси билан «Энг дилбар аёл» мавзусида «Зўриқ-танлов» ўтказилди. Электр алоқасининг шаҳарлараро сўлашув нуктасида хизмат қилувчи Эътиборхон Қаҳқоров, Азиза Адашева, Мушарраф Нурматова, Маҳфуза Керимова ва Ҳусния Эрматовалар билан ва маҳоратларини ҳамкасблари олдида намойиш этишди.

Миллий урф-одат ва анъаналаримизга бағишланган шартларни танлов иштироқчилари

зўр маҳорат билан бажаришди. Ҳакамлар ҳаёти алоқачи қизлар санъатини баҳолагунга қадар, 8-хунар-техника билим юртининг бадий ҳаваскорлик дастаси аъзолари шўх рақс ижро этишди.

Тўртинчи шартдаги эркин мавзуда ҳар бир иштироқчи ўз санъати ва маҳоратини кўрсата билиши керак эди. Қизлар баҳсининг биринчи қатнашчиси Эътиборхон Қаҳқоров «Бой ила хизматчи» асаридан Жамила монолотини маҳорат билан ижро этиб, тенгдошлари таҳсинига сөз-

ХОРИЖДА ИШЛАШНИ HOҲЛАИСИЗМИ?

Ўзбекистон Республикаси Алоқа вазирлиги Халқаро электр алоқаси уюшмасининг топширигига биноан инглиз ёки француз тилларини яхши биладиган, 5 йилдан кам бўлмаган иш стажига эга бўлган ва 45 ёшдан ошмаган ҳуқуқшуноси Женева шаҳрида ишлашга таклиф қилади. Бир йиллик маоши 62,0 миң долларгача. Аризалар 1993 йил, 12 майгача қабул қилинади. Маълумот учун тел.: 34-85-82, 33-66-52.

Ўзбекистон Республикаси Алоқа вазирлиги ва «Хабар» газетаси таҳририяти Ўзбекистон Республикаси Президенти Маҳкамасининг Ишлар бошқармаси ҳузуридаги «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни бош директори И. Ш. Шоғуломовга ўғли Алишер Исмолович ШОҒУЛОМОВНИНГ фожияли халок бўлганлиги муносабати билан чўқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон Республикаси Алоқа вазирлиги ва «Хабар» газетаси таҳририяти Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот кўмитаси раиси Р. Ш. Шоғуломовга ўғли Эркин Рустамович ШОҒУЛОМОВНИНГ фожияли халок бўлганлиги муносабати билан чўқур ҳамдардлик билдиради.

Зангори экранда КЎРИНГ!

ДУШАНБА

10 МАЙ

● **ЎзТВ I**
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.05 Футбол бўйича Ўзбекистон чемпионати. «Марказий Харбий спорт клуби» — «Нефчи» (Фарғона). 2-тайм. «Меҳнат ўринбосарлари» ўйинигоҳидан олиб кўрсатилади.
18.50 «Элга хизмат. Самарқанд шаҳрида эҳсонга мавж шизмат кўрсатиш ҳақида».
19.25 Ўзлонлар.
19.30 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
19.50 Ўзлонлар.
19.55 «Ешлар ва таълим-тарбия». Тошкент Давлат техника дорилфунун.
20.10 «Оқшом эрталарки».
20.25 Юнус Рамабий номидаги мактабчилар ансамбли ижросида замонавий куй ва кўшиқлар.
20.55 Ўзлонлар.
21.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.30 «Яхши дам — меҳнатга ҳақда». Бевосита мулоқот.
22.30 «Гул ва Наврўз». Муқимий номидаги Ўзбек Давлат мусиқий театрининг спектакли.
24.00 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● **ЎзТВ II**

18.30 Болалар учун. «Совған».
19.00 «Живая америка». Фильм-концерт.
19.30 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
19.50 С. Рахманинов таваллудининг 120 йиллигига. Камер асарларидан концерт.
20.30 «Лаззат». Хабарлар.
20.45 «Бизнинг суҳбат».
21.05 «Уларни фақат айтидан танир эдилар». Бадий фильм.
22.30 «Лаззат». Хабарлар.
● **«ОРБИТА IV»**
6.30 «Якулар».
7.15, 20.20 — Кўрсатувлар тартиби.
7.20 «Кичиктой Маллавова». Мультифильм. 1 ва 2-сериялар.
8.00 «Марказ».
8.30 «Эрта саҳарлаб».
9.00 «Ханма уйдалигидан».
9.30 «Тонг юлдузи».
10.20 «Қора кўркам от сарғу-зашилар». Болалар учун кўрсатилган телефильм премьераси.
10.45 «Шекспирада». Мульти-сериялар премьераси. 6-фильм — «Эн иккинчи кеча».
11.15 «Марфоса-15».
12.05 Ансамблик салон.
12.15 Актёрлар ва таъдирлар. «Цирк». Бадий фильм. [«Мосфильм», 1936 й].
14.00 Янгиликлар.
14.20 Режиссёр Г. Панфилов фильмлари таништирилади.
14.40 «Сизга аталган унашулар». Ёзувчилар В. Конецкий ва В. Шефнер.
15.30 «Савҳатчилар клуби».
16.20 «Иккиби кулганда».
17.00 «Қорқиз ва етти гнома».
С. Рязанов К. Эрнест билан суҳбатлашади.
17.45 «Гога».
18.15 Телекранда биринчи марта. «Канку болалари». Бадий фильм [«Беларусь-фильм»].
19.40 Хайрли тун, кичиктойлар!
19.55 Ўзлонлар.
20.00 Янгиликлар.
20.25 «Горчак ва бошқалар». Бадий телесериал премьераси. 14-серия.
20.55 «Спорт уни-инди».
«Янги студия» таништирилади.
21.10 «Бомонд».
21.45 «Джем-сейшн». «ДДТ» концерти.
22.55 «Монтаж».
23.35 «Ассалому алайкум!».
Танафус пайтида [23.00] — Янгиликлар.

«ДУБЛЬ IV»

● **РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ**
7.25 «Акс этиш».
8.10 «Ишдан бўш пайтингда».
8.25 «Шаҳарча». Дам олиш кўрсатуви.
9.20 «Бурда модери» тавсия этилади.
9.30 «Кипрас Република». «Кичин Европада» репортажлари.
10.20 «Калит» кўрсатуви.
10.50 Кундузги санас. «Алиса Мүжизалар» амаллатида. Бадий фильм.
12.25 «Деконларга таалулини масала».
12.45 Биз севган комедиялар. «Валентиновнинг уйланиши» бадий фильм.
14.10 XX аср нақар ва нақар ортида. «Наҳонлардир биз буни эслаймиз».
14.55 «Чуққарчи хизмати-91». 15.50 «Консерват Набале Россияда». Фильм-грант премьераси.
16.45 Мульти-пулти.
17.00—19.05 **ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ**
● **РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ**
19.05 Душанба кунин детективи. «Дани странки» таништирилади. «Фалокат» негиздаги чорраҳалар». Бадий фильм «Криминал ҳодисалар» туркумени (АҚШ).
20.00 «Земфира Жемчужная табори».
20.55 Спорт кўрсатуви.
21.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.
21.20 «Юдузлар билан суҳбат».
21.30 «Формула-1» классисда автономга бўйича жаҳон чемпионати. Испания гран-приси Барселонадан кўрсатилади.

СЕШАНБА

11 МАЙ

● **ЎзТВ I**
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Баттир». Фильм-концерт.
8.05 «Ҳақиқат рўбига чиқсин». Бадий фильм.
9.30 Ўзбек тилини ўрганамиз.
10.00 «Булуғлардан баланд жонанма». Телефильм.
10.30 Укув кўрсатуви. Физика. Газларда электр токи.
11.00 «Болалар меҳмонхонаси».
11.30 Укув кўрсатуви. Жургофия. Ўзбекистоннинг экологик муаммолари.
12.00 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари [АҚШ].
● **«ДУБЛЬ IV»**
7.25 Ишбилармон кишилар даври.
8.20 «Номлар». Евгений Лебедев.
9.15 «Накта жанжал».
9.50 «Хонаки эҳрон». «Харбий дала романи». Бадий фильм.
11.30 «Деконларга таалулини масала».
11.50 Оқни дунё. «НОРД-вест».
12.35 Россияда бизнес.
14.20 «Телебизор».
14.50 Болалар телевидениеси таъдир. «Олмахон ва чўтча».
15.50 Янгиликлар.
16.05 «Рост» студияси. «Ненгуру».
16.35 Мульти-пулти.
16.45 «Накта дара».
17.00—19.40 **ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ**
● **РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ**
19.40 Хонаки эҳрон. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадий телефильми премьераси. 166-серия.
20.30 Спорт кўрсатуви.
20.35 Катталар учун мултифильм.
21.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.
21.20 «Юдузлар билан суҳбат».
21.25 «Урлан Аялар ўтча». Булет Ондуржава билан учрашуви.
22.10 «Телематн».
22.15 Бурилар турнуиндан кўрсатуви.
23.10 Криминал хабарлар эҳрони.
23.25 Баснетбол шарҳи.

20.25 «Суперспорт».
21.10 «Илҳом». Телефильм.
21.30 Ўзлонлар. «Киноингоҳ».

● **«ОРБИТА IV»**
4.55, 14.20, 17.20, 20.20 — Кўрсатувлар тартиби.
5.00 Янгиликлар.
5.35 Эрталабки гимнастика.
5.45 «Тонг».
8.00 Янгиликлар.
8.20 «Оддий Марья». Кўп серияли телевизион бадий фильм премьераси.
9.05 «Тинчлик, томоша қилинг».
9.25 Мультифильмлар.
10.00 «Гол».
10.30 «Горчак ва бошқалар». Бадий телесериал. 14-серия.
11.00 Янгиликлар.
Кундузги киноэкспресс
11.20 «Батальонлар ўт очини сурашпти». Тўрт серияли телевизион бадий фильм. 1 ва 2-сериялар.
13.35 «Пальма билан Котуз бўйлаб». Телефильм премьераси [Красноярск].

14.00 Янгиликлар [сурдо таржимаси билан].
14.25 «Ишбилармонлар хабарнома».
14.45 «Адам Смит бойлиги дунёси».
15.10 «Ен дафтар».
15.15 Мультифильм.
15.30 Болалар телевидениеси уюшмаси. «Тоғушар музейи». Олмаотадан кўрсатилади.
16.10 «Рок-сабон».
16.50 «Технодром».
17.00 Янгиликлар [сурдо таржимаси билан].
17.25 Давлатлараро «Останкино» телеканални «Дуэинг» томоилари кўрсатувини таништирилади.
17.55 «Оддий Марья». Кўп серияли телевизион бадий фильм премьераси.
18.40 «Миниатюр».
18.55 «Мавзун».
19.40 Хайрли тун, кичиктойлар!
19.55 Ўзлонлар.
20.00 Янгиликлар.
20.25 «Семинаркорск чиникиси». Телефильм.
20.35 «Мосфильмнинг 70 йиллигига». «Белорус вокали». Бадий фильм.
22.30 «1993 йил кўшиқлари». Танафус пайтида [23.00] — Янгиликлар.
00.10 «Кино талаб қилинади».

ПАЙШАНБА

12 МАЙ

● **«ДУБЛЬ IV»**
7.25 Тонги концерт.
8.20 «Номлар». Евгений Лебедев.
9.15 «Накта жанжал».
9.50 «Хонаки эҳрон». «Харбий дала романи». Бадий фильм.
11.30 «Деконларга таалулини масала».
11.50 Оқни дунё. «НОРД-вест».
12.35 Россияда бизнес.
14.20 «Телебизор».
14.50 Болалар телевидениеси таъдир. «Олмахон ва чўтча».
15.50 Янгиликлар.
16.05 «Рост» студияси. «Ненгуру».
16.35 Мульти-пулти.
16.45 «Накта дара».
17.00—19.40 **ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ**
● **РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ**
19.40 Хонаки эҳрон. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадий телефильми премьераси. 166-серия.
20.30 Спорт кўрсатуви.
20.35 Катталар учун мултифильм.
21.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.
21.20 «Юдузлар билан суҳбат».
21.25 «Урлан Аялар ўтча». Булет Ондуржава билан учрашуви.
22.10 «Телематн».
22.15 Бурилар турнуиндан кўрсатуви.
23.10 Криминал хабарлар эҳрони.
23.25 Баснетбол шарҳи.

20.25 «Суперспорт».
21.10 «Илҳом». Телефильм.
21.30 Ўзлонлар. «Киноингоҳ».

● **«ОРБИТА IV»**
4.55, 14.20, 17.20, 20.20 — Кўрсатувлар тартиби.
5.00 Янгиликлар.
5.35 Эрталабки гимнастика.
5.45 «Тонг».
8.00 Янгиликлар.
8.20 «Оддий Марья». Кўп серияли телевизион бадий фильм премьераси.
9.05 «Тинчлик, томоша қилинг».
9.25 Мультифильмлар.
10.00 «Гол».
10.30 «Горчак ва бошқалар». Бадий телесериал. 14-серия.
11.00 Янгиликлар.
Кундузги киноэкспресс
11.20 «Батальонлар ўт очини сурашпти». Тўрт серияли телевизион бадий фильм. 1 ва 2-сериялар.
13.35 «Пальма билан Котуз бўйлаб». Телефильм премьераси [Красноярск].

14.00 Янгиликлар [сурдо таржимаси билан].
14.25 «Ишбилармонлар хабарнома».
14.45 «Адам Смит бойлиги дунёси».
15.10 «Ен дафтар».
15.15 Мультифильм.
15.30 Болалар телевидениеси уюшмаси. «Тоғушар музейи». Олмаотадан кўрсатилади.
16.10 «Рок-сабон».
16.50 «Технодром».
17.00 Янгиликлар [сурдо таржимаси билан].
17.25 Давлатлараро «Останкино» телеканални «Дуэинг» томоилари кўрсатувини таништирилади.
17.55 «Оддий Марья». Кўп серияли телевизион бадий фильм премьераси.
18.40 «Миниатюр».
18.55 «Мавзун».
19.40 Хайрли тун, кичиктойлар!
19.55 Ўзлонлар.
20.00 Янгиликлар.
20.25 «Семинаркорск чиникиси». Телефильм.
20.35 «Мосфильмнинг 70 йиллигига». «Белорус вокали». Бадий фильм.
22.30 «1993 йил кўшиқлари». Танафус пайтида [23.00] — Янгиликлар.
00.10 «Кино талаб қилинади».

ПАЙШАНБА

12 МАЙ

● **«ДУБЛЬ IV»**
7.25 Тонги концерт.
8.20 «Номлар». Евгений Лебедев.
9.15 «Накта жанжал».
9.50 «Хонаки эҳрон». «Харбий дала романи». Бадий фильм.
11.30 «Деконларга таалулини масала».
11.50 Оқни дунё. «НОРД-вест».
12.35 Россияда бизнес.
14.20 «Телебизор».
14.50 Болалар телевидениеси таъдир. «Олмахон ва чўтча».
15.50 Янгиликлар.
16.05 «Рост» студияси. «Ненгуру».
16.35 Мульти-пулти.
16.45 «Накта дара».
17.00—19.40 **ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ**
● **РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ**
19.40 Хонаки эҳрон. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадий телефильми премьераси. 166-серия.
20.30 Спорт кўрсатуви.
20.35 Катталар учун мултифильм.
21.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.
21.20 «Юдузлар билан суҳбат».
21.25 «Урлан Аялар ўтча». Булет Ондуржава билан учрашуви.
22.10 «Телематн».
22.15 Бурилар турнуиндан кўрсатуви.
23.10 Криминал хабарлар эҳрони.
23.25 Баснетбол шарҳи.

20.25 «Суперспорт».
21.10 «Илҳом». Телефильм.
21.30 Ўзлонлар. «Киноингоҳ».

● **«ОРБИТА IV»**
4.55, 14.20, 17.20, 20.20 — Кўрсатувлар тартиби.
5.00 Янгиликлар.
5.35 Эрталабки гимнастика.
5.45 «Тонг».
8.00 Янгиликлар.
8.20 «Оддий Марья». Кўп серияли телевизион бадий фильм премьераси.
9.05 «Тинчлик, томоша қилинг».
9.25 Мультифильмлар.
10.00 «Гол».
10.30 «Горчак ва бошқалар». Бадий телесериал. 14-серия.
11.00 Янгиликлар.
Кундузги киноэкспресс
11.20 «Батальонлар ўт очини сурашпти». Тўрт серияли телевизион бадий фильм. 1 ва 2-сериялар.
13.35 «Пальма билан Котуз бўйлаб». Телефильм премьераси [Красноярск].

14.00 Янгиликлар [сурдо таржимаси билан].
14.25 «Ишбилармонлар хабарнома».
14.45 «Адам Смит бойлиги дунёси».
15.10 «Ен дафтар».
15.15 Мультифильм.
15.30 Болалар телевидениеси уюшмаси. «Тоғушар музейи». Олмаотадан кўрсатилади.
16.10 «Рок-сабон».
16.50 «Технодром».
17.00 Янгиликлар [сурдо таржимаси билан].
17.25 Давлатлараро «Останкино» телеканални «Дуэинг» томоилари кўрсатувини таништирилади.
17.55 «Оддий Марья». Кўп серияли телевизион бадий фильм премьераси.
18.40 «Миниатюр».
18.55 «Мавзун».
19.40 Хайрли тун, кичиктойлар!
19.55 Ўзлонлар.
20.00 Янгиликлар.
20.25 «Семинаркорск чиникиси». Телефильм.
20.35 «Мосфильмнинг 70 йиллигига». «Белорус вокали». Бадий фильм.
22.30 «1993 йил кўшиқлари». Танафус пайтида [23.00] — Янгиликлар.
00.10 «Кино талаб қилинади».

ПАЙШАНБА

12 МАЙ

● **«ДУБЛЬ IV»**
7.25 Тонги концерт.
8.20 «Номлар». Евгений Лебедев.
9.15 «Накта жанжал».
9.50 «Хонаки эҳрон». «Харбий дала романи». Бадий фильм.
11.30 «Деконларга таалулини масала».
11.50 Оқни дунё. «НОРД-вест».
12.35 Россияда бизнес.
14.20 «Телебизор».
14.50 Болалар телевидениеси таъдир. «Олмахон ва чўтча».
15.50 Янгиликлар.
16.05 «Рост» студияси. «Ненгуру».
16.35 Мульти-пулти.
16.45 «Накта дара».
17.00—19.40 **ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ**
● **РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ**
19.40 Хонаки эҳрон. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадий телефильми премьераси. 166-серия.
20.30 Спорт кўрсатуви.
20.35 Катталар учун мултифильм.
21.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.
21.20 «Юдузлар билан суҳбат».
21.25 «Урлан Аялар ўтча». Булет Ондуржава билан учрашуви.
22.10 «Телематн».
22.15 Бурилар турнуиндан кўрсатуви.
23.10 Криминал хабарлар эҳрони.
23.25 Баснетбол шарҳи.

20.25 «Суперспорт».
21.10 «Илҳом». Телефильм.
21.30 Ўзлонлар. «Киноингоҳ».

● **«ОРБИТА IV»**
4.55, 14.20, 17.20, 20.20 — Кўрсатувлар тартиби.
5.00 Янгиликлар.
5.35 Эрталабки гимнастика.
5.45 «Тонг».
8.00 Янгиликлар.
8.20 «Оддий Марья». Кўп серияли телевизион бадий фильм премьераси.
9.05 «Тинчлик, томоша қилинг».
9.25 Мультифильмлар.
10.00 «Гол».
10.30 «Горчак ва бошқалар». Бадий телесериал. 14-серия.
11.00 Янгиликлар.
Кундузги киноэкспресс
11.20 «Батальонлар ўт очини сурашпти». Тўрт серияли телевизион бадий фильм. 1 ва 2-сериялар.
13.35 «Пальма билан Котуз бўйлаб». Телефильм премьераси [Красноярск].

14.00 Янгиликлар [сурдо таржимаси билан].
14.25 «Ишбилармонлар хабарнома».
14.45 «Адам Смит бойлиги дунёси».
15.10 «Ен дафтар».
15.15 Мультифильм.
15.30 Болалар телевидениеси уюшмаси. «Тоғушар музейи». Олмаотадан кўрсатилади.
16.10 «Рок-сабон».
16.50 «Технодром».
17.00 Янгиликлар [сурдо таржимаси билан].
17.25 Давлатлараро «Останкино» телеканални «Дуэинг» томоилари кўрсатувини таништирилади.
17.55 «Оддий Марья». Кўп серияли телевизион бадий фильм премьераси.
18.40 «Миниатюр».
18.55 «Мавзун».
19.40 Хайрли тун, кичиктойлар!
19.55 Ўзлонлар.
20.00 Янгиликлар.
20.25 «Семинаркорск чиникиси». Телефильм.
20.35 «Мосфильмнинг 70 йиллигига». «Белорус вокали». Бадий фильм.
22.30 «1993 йил кўшиқлари». Танафус пайтида [23.00] — Янгиликлар.
00.10 «Кино талаб қилинади».

ПАЙШАНБА

12 МАЙ

● **«ДУБЛЬ IV»**
7.25 Тонги концерт.
8.20 «Номлар». Евгений Лебедев.
9.15 «Накта жанжал».
9.50 «Хонаки эҳрон». «Харбий дала романи». Бадий фильм.
11.30 «Деконларга таалулини масала».
11.50 Оқни дунё. «НОРД-вест».
12.35 Россияда бизнес.
14.20 «Телебизор».
14.50 Болалар телевидениеси таъдир. «Олмахон ва чўтча».
15.50 Янгиликлар.
16.05 «Рост» студияси. «Ненгуру».
16.35 Мульти-пулти.
16.45 «Накта дара».
17.00—19.40 **ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ**
● **РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ**
19.40 Хонаки эҳрон. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадий телефильми премьераси. 166-серия.
20.30 Спорт кўрсатуви.
20.35 Катталар учун мултифильм.
21.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.
21.20 «Юдузлар билан суҳбат».
21.25 «Урлан Аялар ўтча». Булет Ондуржава билан учрашуви.
22.10 «Телематн».
22.15 Бурилар турнуиндан кўрсатуви.
23.10 Криминал хабарлар эҳрони.
23.25 Баснетбол шарҳи.

МАШЪАЛ

ДУШАНБА, 10

10.05 — Икромон Виронон куйлайди 10.35 Дутор ва таъбир оҳанглари. 11.05 — Нодир Азизов куйлайди. 11.35 — «Эдло» ансамбли катташарҳлари концерти. 12.05 — Матруфхона Баходирон куйлайди. 12.35 — Абулқасим Навоийнинг куйлайди. 15.05 — Халқ истеъодлари ижросида куйиладиган. 16.05 — «Севинч махд» Эстрада тароналари. 17.05 — Эстрада тароналари. 17.35 — Сиз устозлар ижросида куйиладиган. 18.05 — Абдулла Виронон куйиладиган. 18.35 — Чархйи шеърлари билан айтиладиган куйиладиган.

11.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

21.20 «Юдузлар билан суҳбат».
21.25 Россия Федерацияси Олий Кенгашининг сессиясида.
21.45 Криминал хабарлар эҳрони.
22.00 «Шунгулчи бомбардирон ки самолёт хроникаси». Бадий фильм.
23.30 Спорт кўрсатуви.

СЕШАНБА, 11

10.05 — Аякув Вахобовлар куйлайди. 10.35 — Камолдин Чалиев куйлайди. 11.05 — «Ешлар куйиладиган». Концерт. 11.35 — «Дустилик чаманзориди». 12.05 — Шохсанам Абдуллоев куйлайди. 12.35 — Венавар Дустмуродов ижросида куйиладиган. 13.05 — Нодир Азизов куйиладиган. 14.05 — «Сиз ва дарвон» Эстрада тароналари. 14.35 — «Дар садоси». 14.05 — Эстрада тароналари. 17.35 — Раҳматқон Мирмуҳамедов куйиладиган. 18.05 — Ной ва куйиладиган. 18.35 — Кеңса бастакорлар куйиладиган.

11.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

21.20 «Юдузлар билан суҳбат».
21.25 Футбол Финал. Кубок эгалларининг кубоги. «Антверпен» — «Парма».

ЧОРШАНБА, 12

10.05 — Матруфхона Баходирон куйлайди. 10.35 — Куйлардан куйиладиган. 11.05 — Гулшара Буюбова ва Шариф Султонов куйиладиган. 11.35 — Чогу куйлари. 12.05 — Ганжон Вахобов концерти. 12.35 — Мансур Маммадзонов куйиладиган. 13.05 — «Дуғо» Макомилани «Чорго» шеърлари. 14.05 — Зайнаб Поллонова ижросида куйиладиган. 15.05 — Хаваскор хонадилар ижросида куйиладиган. 15.35 — Авазбек Махдумов концерти. 16.05 — Кеңса Наврўзов, Юсуф Мансуров ва Муҳиддин Кеңсаев концерти. 16.35 — Мунира Муҳамедова куйиладиган. 17.05 — Эстрада тароналари. 17.35 — Абдулхайр Мирмон куйиладиган. 18.05 — Раҳима Носирова концерти. 18.35 — Хамидулла Матқолиқов ижросида куйиладиган.

11.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

21.20 «Юдузлар билан суҳбат».
21.25 Футбол Финал. Кубок эгалларининг кубоги. «Антверпен» — «Парма».

ПАЙШАНБА, 13

10.05 — Матруфхона Баходирон куйлайди. 10.35 — Куйлардан куйиладиган. 11.05 — Гулшара Буюбова ва Шариф Султонов куйиладиган. 11.35 — Чогу куйлари. 12.05 — Ганжон Вахобов концерти. 12.35 — Мансур Маммадзонов куйиладиган. 13.05 — «Дуғо» Макомилани «Чорго» шеърлари. 14.05 — Зайнаб Поллонова ижросида куйиладиган. 15.05 — Хаваскор хонадилар ижросида куйиладиган. 15.35 — Авазбек Махдумов концерти. 16.05 — Кеңса Наврўзов, Юсуф Мансуров ва Муҳиддин Кеңсаев концерти. 16.35 — Мунира Муҳамедова куйиладиган. 17.05 — Эстрада тароналари. 17.35 — Абдулхайр Мирмон куйиладиган. 18.05 — Раҳима Носирова концерти. 18.35 — Хамидулла Матқолиқов ижросида куйиладиган.

11.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

21.20 «Юдузлар билан суҳбат».
21.25 Футбол Финал. Кубок эгалларининг кубоги. «Антверпен» — «Парма».

ЖУМА

14 МАЙ

10.05 — Матруфхона Баходирон куйлайди. 10.35 — Куйлардан куйиладиган. 11.05 — Гулшара Буюбова ва Шариф Султонов куйиладиган. 11.35 — Чогу куйлари. 12.05 — Ганжон Вахобов концерти. 12.35 — Мансур Маммадзонов куйиладиган. 13.05 — «Дуғо» Макомилани «Чорго» шеърлари. 14.05 — Зайнаб Поллонова ижросида куйиладиган. 15.05 — Хаваскор хонадилар ижросида куйиладиган. 15.35 — Авазбек Махдумов концерти. 16.05 — Кеңса Наврўзов, Юсуф Мансуров ва Муҳиддин Кеңсаев концерти. 16.35 — Мунира Муҳамедова куйиладиган. 17.05 — Эстрада тароналари. 17.35 — Абдулхайр Мирмон куйиладиган. 18.05 — Раҳима Носирова концерти. 18.35 — Хамидулла Матқолиқов ижросида куйиладиган.

11.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

21.20 «Юдузлар билан суҳбат».
21.25 Футбол Финал. Кубок эгалларининг кубоги. «Антверпен» — «Парма».

ЖУМА

14 МАЙ

10.05 — Матруфхона Баходирон куйлайди. 10.35 — Куйлардан куйиладиган. 11.05 — Гулшара Буюбова ва Шариф Султонов куйиладиган. 11.35 — Чогу куйлари. 12.05 — Ганжон Вахобов концерти. 12.35 — Мансур Маммадзонов куйиладиган. 13.05 — «Дуғо» Макомилани «Чорго» шеърлари. 14.05 — Зайнаб Поллонова ижросида куйиладиган. 15.05 — Хаваскор хонадилар ижросида куйиладиган. 15.35 — А

Тўлқин

ҲАССА

• (Бўлган воқеа) •

БИР ТУТАМ куз кунлари. Ҳаво анча салқинлашиб қолган. Ёздаги хуш кўриладиган енгил ва майин, шабада энди этни жунжитади. Одам ўзини беҳтиёр офтоброқ жойга уради.

Даладан қайтаётганим. Вақт пешиндан ўтиб қолган. Бекатга яқинлашганимда кўёш ҳароратига ўзини тоблаганча ҳасса суяниб, хаёл суриб ўтирган бир нурунийга нигоҳим тушди. Назаримда нимжонгяна қоматини зўрга тўтиб тургандай эди, чунки отахон бутун гавдаси билан ҳассага суяниб қолганди. Нурунийга яқинлашганимда бирдан таниб қолдим — у ўзимнинг Исоқхон ота экан.

Табарруқ отахон шаҳарга туташ хўжаликка кўп йиллар раислик қилган. Қолоқ хўжаликни кўтарган зот. Унинг тадбиркорлигини билганлар туман ижроия қўмитасига раис қилиб сайланди. Аҳоли донли бўлди. Турмуши яхшиланди. Бу ҳусусда газетачилар Исоқ ақани кўкларга кўтариб, роса мақташди.

Исоқ ака оилапарвар чиқиб қолди. Бир ўғли бу қизини оқ ювиб, оқ тараб,

тарбиялади. Мактабда ишлайдиган хотинига доимо яқиндан ёрдам берар, хонадоннинг иссиқ-совуридан ҳар қачон хабардор эди. У эл ичида ҳам, қариндош-уруғ орасида ҳам ҳурмат-эътибор топди.

Исоқ ака ўғилдан ёлчиди: Раҳматилла ота йўлидан кетди. Шу кунларда шаҳар ҳокимининг муовини, ҳурмати жойида. Аммо ота қаддини эғиб кетган қизи бўлди. Мактабни аъло баҳолар билан тугатган Таннозхон Москвада ўқийман деб туриб олди. Ота рози. Қизиники йил ўтмайқ бир гаирдинга турмушга чиқиб қайтди. Ота бунга чидай олмади, оғир ётиб қолди. У-ку бу кўргиллики бир амаллаб кўтарди, аммо хотини дош беролмади, дувёни бевақт тарк этди. Кулфат ҳам қўшаққо келишини Исоқ ака шунда англади. Начора, пешона экан. Афсус, ишга ярамай қолди. Уйли-жойли ўғли кунда, кўнора ёнида бўлсада, аммо Исоқ ака қалбав танҳо эди. Хувиллаб ётган ҳовлида бир ўзи.

Исоқ ота ёнига бориб, салом-алиқдан сўнг ҳол-аҳвол сўрадим:

— Раҳмат, ука, — деди у ўнг қўлидаги ҳассасини чап қўлига олиб, қуришқоқ нафтарини кўришш учун чўзаркан. — Оллоҳга шукр...

— Худо ҳоқласа, ҳали кўп яшайсиз, яхшиси бу ҳассани улоқтиринг! — дейман уни юпатиш ва кўнглини кўтариш учун. Ота мийида кулиб, «хали ёшайсизда, ука, кўп нарсани билмайсан», дегандай сўз қотарди:

— Биродари азиз, бу дунёда сен бор бўлсанг, одамлар ҳам бор, сен йўқ бўлсанг, одамлар ҳам йўқ экан. Уларга бериб турсанг — қайтараркан, бермай қўйсанг, бас, сенга ҳам ҳеч вақо йўқ. Биласан, мен раис бўлиб ишлаган кезларда ошна-оғайним ҳам, хабар оловчиларим ҳам кўп эди. Энди эса ҳеч ким қолмади, ёлғизман, ука! — Сўхбатлошим ҳассага оғир суяниб қолдида, кўзлари ёшланг кетди. — Бу дунёда суянадиган кишим қолмади. Янча-ягона суянадиганим — шу ҳасса! Ер билан битта бўлишдан шу зорманда тўтиб турибди. Хайр! Отанга салом айт!

...ИСОҚ ОТАНИНГ ҳозирги ҳолати узок вақт кўз ўнгимдан кетмади. Инсон қарганда ўзини ёлғиз ҳис қилмас экан. Бечоранинг янча-ягона суянадигани шу ҳасса бўлиб қолди. Наҳотки, не-не давру давронларни сурган шундай одамнинг бошқа суянадигани бўлмаса?!

ИСЛОМ
МАЪРИФАТИ

ОНА КЎНГЛИНИ РАНЖИТГАН ФАРЗАНД

Ривоят қилишларича, бир йигит олами фойидан олами боқийга сафар қилди. Элтиб, лаҳада дафн қилдилар. Шу замон гўрдадан эшак овозига ўхшаш бир овоз чиқди. Гўр олдидаги халойиқ ҳайрон бўлиб, аниқлаб кўришса, бир куну у онасига: «Эшакдек қичқирма» деб ўшқирган экан.

Парвардигори олам: «Ота ва онангизни ҳушнуд қилингиз!» деб буюрган. Яна шундай амр қилган: «Ота ва она ҳақини адо қилингиз, улар сизларни парварши қилганлар, жону талларини сизга инсор қилгандир. Ҳар ким ота-онасини рози қилмас, онасининг кўнглини оғритса, бундай одамларнинг жон бериши қийин, гўри эса топ бўлади!»

Ривоят қилишларича, бир йигит онасининг хизматини қўйиб, Каъба зиёратига бормоқчи бўлди. Қароқчилар йўлда унинг қўл-оёғини кесиб, йўл устига ташлаб қолдилар. Бу ҳол Байтул-Муқаддас муаззинининг* тушини кирди ва унга тушида биров:

— Тур, фалон биёбонга бориб, бир майиб йигитни топ, унинг аҳволи жуда оғир! — деди.

Муаззин йигитни қидириб топди ва ундан:

— Нега бу ҳолга тушдинг? — деб сўради.

— Онаминг хизматини қилиш ўрнига Каъбага жўнаган эдим, шу сабабли бундоқ балога гирифтор бўлдим! — деди у.

Бас, онасининг хизматини қилмай, Каъбага кетаётган одамнинг аҳволи шу бўлса, онасини норози қилган одамнинг ҳолга войким, аҳволи нечук бўлмай!

Йигит: — Худойи таолонинг ризолиги учун мени онаминг олдига етказинг, токи онамга узримни айтиб, қўлу оёғим йўқ бўлса ҳам, кўнглини рози қилай, — деди.

Ул йигитни юклаб, онасининг олдига олиб келдилар. Баногоҳ, ул ичидан онасининг:

— Илоҳим, фарзандининг аҳволи Арабистонда нима кечди, билмасман. Худовандо, ўғлимни менга қайтар, токи шикаста кўнглим хотиржам бўлсин! — деяётган овозини эшитди. Йигит бегоҳат бўлиб, эшикни қочди. Онаси «эшикни қоқайтган ким экан, наҳотки фариб фарзандининг хабарини олиб келган бўлса!» деб, дарҳол уйдан чиқди. Қараса, бир фариб киши ўтирибди. Унга деди:

— Эй мусофир, очмисан, нон берайми?

Йигит:

— Нонни қандай қилиб оламан, қўлларим йўқ! — деди.

Онаси бу сўзни эшитиб:

* Муаззин — азон айтувчи.

— Эй йигит, қайдан келсан? Овозинг ўғлимникига ўхшайди! — деб, югуриб кириб, уйдан чироқ олиб чиқди. Қараса, мусофир худди унинг ўғлига ўхшайди!

Аёл йнглаб деди:

— Бир ўғлим бор эди, Каъбага кетган эди, бағоят дилдор эди, сен шу фарзандимга ўхшар экансан!

Йигит бегоҳат бўлиб:

— Эй она, ўша фарзандинг менман! — деди.

Кампир бу сўзни эшитиши билан оҳ тортиб, беҳуш бўлиб йиқилди. Бирор соатдан кейин ўзига келиб:

— Илоҳим, фарзандимга адаб бердинг, энди уни ҳалок этмай! — деб муножат қилди.

Эй ёри азиз, билгилки, ота-онани рози қилмоқ — энг душвор ишдир.

Алҳисса, бир кун Саййиди олам* гўристон ичиде юрган эдилар. Бир гўрдан: «Остимда олов, устимда олов, ўнг ёнимда олов, сўл ёнимда олов!» деган овозни эшитдилар. Пайғамбар алайҳиссалом Манка шаҳарига хабар бериб, ҳар ким ўзига тегишли гўр олдига келиб, ўтиришларини буюрдилар. Халқ келиб ўтирди. Коздан сўнг, бир кампир келиб, гўр ёнига чўқди. Пайғамбар алайҳиссалом кампирдан:

— Бу гўрдаги сенга ким бўлади? — деб сўрадилар.

Кампир: — Ўғлимдир, лекин мени бундай ўғилдан безорман, — деди.

Пайғамбар алайҳиссалом:

— Ундан нега рози эмасан? — деб сўрадилар.

Кампир деди:

— Шунинг учунки, у менинг кўнглимни оғритган.

Пайғамбар алайҳиссалом:

— Эй бор Худое, ҳижоб**ни кўтаргил, то ўғлининг аҳволини кўрсин! — дедилар.

Ўша онда ҳижоб кўтарилди. Онаси ўғлининг гўри олов билан тўлдирилганини кўрди. Ўғли олов ичиде куярди. Она гўр тўла оловда ўғлини кўриб, беҳуш бўлиб йиқилди. Бирор соатдан сўнг ўзига келиб, деди:

— Худое, Худовандо мен ўғлимдан розиман, ўз калми караминг билан ундан рози бўл!

У хануз бу сўзни тугатмаган ҳам эдики, ўғил азобдан халос бўлди.

— Эй биродари азиз, билгилки, ота-онанинг дуоси фарзандлар учун, пайғамбарнинг дуоси ўзумат учун доимо мустажабдир!

(«Дурр ул-мажолис»дан)

* Саййиди олам — оламнинг сарвари, яъни Муҳаммад алайҳиссалом.
** Ҳижоб — парда.

САБОҚ

Мустақиллик шарофати туфайли хорижий давлатлар билан ҳамкорлик, бординкелди муносабатларининг йўлга қўйилаётгани хайри ишлардан бири бўлди. Айниқса шарқ мамлакатлари билан яқин қўнчиликнинг жойлангани қувончлидир. Мен ҳам ҳаётимда биринчи марта хорижга тижорат саёҳатига чиқдим. Умримда илк бор бундай олдс сафарга боришим эди. Тажрибам ҳам йўқ. Энди бу ёғи қандоқ бўларкин дея хавотирландим. Бор умидим ҳамроҳларимдан, тўғрироғи, узимга ўхшаган мусулман аёллардан эди. Афсуски...
Йўқ, мен шунчаки уларни ёмонламоқчи эмасман. Кўрган-билганларим бошқалар учун ҳам сабоқ бўлар дея озгина ҳасрат қилмоқчиман.

Йўлга озми-кўпми егулик, озиқ-овқат олганим. Дастлабки кунлардамоқ топган-тутганимни ўртага қўйиб, шерикларим билан баҳам кўрдик. Кейинчалик, менинг тугуним енгиллашганда улар негадир бахиллик қилиб, яширинча овқатланиб юришди. Охириги кунларда моғорлаб кетган, ортқча нонларини ташлаб юборишганини кўриб, ҳўрлангим келди. Буниси ҳам майли. Ҳамроҳларим бунақа сафарга олдин ҳам кўп марта келишган, бозор-учарнинг паст-баландини яхши билишар эди. Аммо улар мени шерик қилишмади, имошора билан ўзаро тил топиб кетишди. Мен эсам бетона юрда янча-ёлғиз, ўз ёғимга ўзим қоврилиб қолавердим.

Наҳотки шахсий манфаат, молу дунё оддий одамгарчиликдан устуи бўлса? Мен ўшанда қорнига эмас, қадрига йнгладим.

Олис саёҳатга чиқадиган одам биринчи галда ўзига ишончли ҳамроҳ танлаши керак экан. Бу ачиқ сабоқ мента анча қияматга тушди!..

А. КАРИМОХУНОВА

Мумтоз санъат асари...

Суратқаш С. МАҲКАМОВ

СОДИҚ ДУСТ

Англиянинг Тиа Морган шаҳрида яшовчи Маргарет Приз-Вильямс итни яхши кўради. Ҳатто улар билан турли мавзуларда сўхбатлашиб ҳам тўради.

— Инсон кўпича итга унчалик эътибор бермайди, — дейди у. — Ақлли жониворларни фақат баъзи бир зурриятлар учун боқишди, холос. Ҳеч қачон уни сўхбатдош сифатда қабул қилишмаган.

Ғалпининг исботи сифатида Маргарет 6 ёшли Отто лақабли ити ҳақида сўзлаб берди. Аёл боқайтган Жина лақабли пудель оғир касалликдан сўнг

кўр бўлиб қолади. Шу ҳусусда Маргарет Отто билан «иқддий сўхбатлашгач», ит дугонасига кўмак бера бошлайди. Отто ҳар кунни Жинанинг бўйинбоғидан тншлаб, у билан сайр қилади. Уни хафта қилишларига йўл қўймайди. Шунинг айтиш керакки, Жина соғ пайтида Отто уни ёқтирмас ва шу сабабли инкиси тез-тез жонгиллашиб тўради.

— Ит ўзини бошқалар учун қурбон қилиши мумкин, — дейди Маргарет Приз-Вильямс. — Афсуски, бундай фидойилик ҳар доим ҳам инсоннинг қўлидан келавермайди. Н. ҚОСИМОВА тайёрлаган

ЯНГИ АТС ХИЗМАТДА

Самарқанд шаҳрининг янги, Сертепа турар-жой даҳасида аҳоли соми кун сайини кўпайиб бормоқда. Бу эса шаҳар маркази билан телефон орқали тез-тез боғланиб туришнинг тақозо этади. Илгари ннша туширилган 1000 рақамли автоматик телефон станцияси микроларнинг талабини тўла қондирилмай қолди.

Алоқачиларнинг даҳада янги

АТСни ннша туширишлари телефон хизмати борасидаги муаммоларни икбий ҳақиқатга эмсон эратди. 2 минг рақамга мўлжалланган станция қисқа вақт ичиде фойдаланишга топширилди. Янги АТС қурилиши учун 2 миллион сўмдан ортқ маблағ сарфланиб, замонавий асбоб ускуналар ўрнатилди.

Жўнгина кийинган, терга ботган ўйинчи ўзи билан олиб келган эллик мингнинг охириги беш мингивчи рулеткага қўйди. Айланаданги барибараб қўйилган кўшини стол ёнида ўтирган бежирим кийинган аёл аксинча, бир ярым минг ютиб олди.

«Жаноблар! Ўзини бошлаймиз...» деди оппоқ кийиниб олган ўйинбоши.

Рулетка айлана бошлади, қўлларда ранг-баранг соққалар кўзга ташланди...

Камсуқумдек қўринган ёш йигитлар — қўриқчилар стол четидан жой олдилар.

Мен казино хўжайини Валерий Власовдан сўрадим:

— Давлат хавфсизлиги одамлари бу ерга қаердан келиб қолди?

— Сезидими? Лекин ишончли йигитлар. Улар олдинлар партиянинг катта-конларини қўриқлашган.

Энди бўлса менда ишлашмоқда. Тушунсанг, қўриқчиларсиз ҳеч қайси казино кун кўролмайд.

Пул катта тушади, баъзан жуда катта тушади. Ўзингни ҳам, ми-жозларни ҳам муҳофаза қилишнинг лозим. Кимки кўп миқдорда ютаётган бўлса, меннинг йигитларим машина-гача махсус кузатиб боришади, ҳатто ўйларига олиб бориб қўйишади.

Москва, ўзинг биласан, қарама-қарш...ликлар шаҳри.

Қарама-қаршиликлар га келсак, бу гап тўғри. Ис-кирт, хира ёритилган Мос-ква кўчаларга бўйлаб юр-санг, хавотирга тушган, ҳа-ёт тегиримони остида йинги чиқиб кетган йўловчиларни кўрасан. Устбошлари хароб, кўзлари маъносиз бўлади. Шун-да тўсатдан бутунлай бош-қа олмага кириб қолгандай бўласан. Оқ-қизил либосли ўйинбошилар. Оқ-қора кий-инган официантлар. Хориж-да ишланган кинолардаги наби ичимликлар билан тў-ла қўлиг ўргилсан бар.

Мижозларнинг ҳаммаси чи-ройли бўйинбоғ ташишган. Ҳатто жўнгина кийинган, эллик минг ютиқзан киши ҳам пудлорлардан.

Шундоқ ёгиналариди Солнцево шаҳарчаси. Унинг ўза мафисиси, шафқатсиз гу-руҳи бор. Тало-тасирини ях-ши кўрадиган бу йигитлар «Университет» меҳмонхона-сини ишғол қилишиб, ё-гиналариди эндигина оёқ-қа туриб келаётган казино-ни ер билан аксон қилиб юборишга уринишган эди, уддасидан чиқа олишмади.

Бир пайтлар партия катта-конларини қўриқлаган йиг-итлар уларнинг танообини тортиб қўйишди.

Умуман «Валери» казино-сига на фақат пудлорлар, балки салобатли, синовдан

ўтган одамлар ташриф бу-журлашади. Баъзан киши сўнги тийингача бой бе-ради, лекин йиқилган кура-шига тўймайди, деганлари-дек, омад кўлиб боқай дег-ган ўйда яна ўйнагиси кела-верайди. Казинода унга соқ-қаларни қарага сотиши мум-кин, демак ишонди, агар ютқизиб қўйса, қарзини тў-лайди — бундай одам учун обрўсини йўқотмаслик пул-дан муҳимроқ.

Энди ўз-ўзимизга шундай савол берайлик: хўш, биз, оч ва юпун кишиларга ка-зино, умуман шунга ўхша-ган кўнгли очарлар зарур-ми? Кўрнуга қараб оёқ ўзат-сак бўлмайдим?

Дуруст. Казиноларни таъ-қиқлаб қўйди дейлик. «Ри-вожланган социализм» фах-рийларнинг боши осмонда.

тувчи бу эҳтиросдан халос қила олмади.

Кўнгли очар сердаромад ўйинларини ошқора ташкил қилиш маданият тараққиёти билан белгиланади. Бундай олиб қараганда бунинг ёмон томонлари йўқ. Хўш, бой одам ўз пулларининг бир қисмини қиморга тикиб, асаблар торини нақд пул билан чертиб олса, бу жи-ноят эмас-ку, ахир. Дарвоқе, буюк кишилардан қимлар қимор ўйнамаган? Неҳири-сизу, ҳатто Владимир Иль-ичнинг ўзи ҳам, айтишлари-га қараганда, бидьяр бу га-роодки ўйинларига ихлос қўйган экан.

Казинонинг пайдо бўлиши бежиз эмас. У ўйиннинг виждонан ва адолатли бўли-шига қаролат беради. Ғи-ромлик бунда мустасно. Ле-

казинога борса-ю бу ҳақда ишхонаси хўжайинлари оғоҳ бўлса, ўша заҳоти унинг но-вушини тўғрилаб қўйишади. Ўйинбошилик эса катта ла-возим, маошн ҳам шунга яраша. Шундай бўлгач, ҳар бир қадамини ўйлаб босиб керак.

Ўйинбоши ихтисоси биз учун янгилик. Бизда уларни тайёрлайдиган ўғуз даргоҳи йўқ. Хорижга жўнатиш қим-матга тушади. Шунинг учун ўйинбоши ташлашда казино хўжайинлари ўз ёнига ўла-ри қовурилтишга мажбур.

Масалан, Власов ўз ўйин-бошларини икки юз нафар даъвогар ичидан таялаб ол-ган.

Мен йигирма ёшлардаги икки йигит ёнига келдим ва қизиқиб сўрадим:

ҚИМОРХОНА ХАЙРИЯСИ

(Москвадаги казино ҳаётидан бир шингил)

Ахир ёшиб, таъқиқлаб қў-йилган пайтлар бўлган-ку! Нима бўлди денг, кўнгли очар ўйинлар яширини фао-лият кўрсатишга тушди.

Ресторан заллари ва ҳам-момлар тувида ижарага олин-ди. Теварак-атрофдаги ми-лицияга «узатиб» турилди.

Ўйинлар гуллагандан гул-лади. Жўн, шафқатсиз қон-да бўйича ўйналарди. Ҳатто катранлардан — яширин қиморхоналар шундай деб аталади — жасадларини олиб чиққан пайтлар бўлган. Мос-ква атрофидаги дам олиш ўй-лари ва санаторийларда ҳам ўйналарди, лекин у ер-ларда бундайроқ ўйинчилар тўпланарди. Гоҳо-гоҳо «ка-ран»ни қўлга олишарди.

«Майда балиқчалар» «сер-куёш Коммга» дам олгани жўнатилар, «лаққа» ва «чўр-тан балиқлар» жойларини ўзгартишар эди.

Хулоса: тақиқла-тақиқла-ма, барибир, ўйнашади. Зе-ро, одамни кўпчиликка маъ-лум олиб ва тубан туйғу-ларгина эмас, балки иштиёқ, майл деб аталадиган нарсалар ҳам бошқаради. Биз осий бандлар ҳам шунга мубтало бўлганмиз. Таъна-ю дашномлару коммунизм курувчиларининг ахлоқ ко-дексни бизни ўз домига тор-

кин покер ўйинида ҳар бало қилиш мумкин, бироқ таж-рибали ўйинбоши олдин ўй-инчидан ғирром ўйинчини дарров илғаб олади. Қола-верса, учига чиққан ғир-ромлар ўйин оламиди отнинг қашқасидек маълум. Бундай даргоҳларга уларни кири-тишмайди, ўйин назарисини беш қўлдек биладиган, бўлажак ўйин паст-баланди-ни лаҳза ичиди ҳисоблаб чи-қа оладиган ўта ўткир мате-матикларга ҳам бу ёқда йўл йўқ. Бир пайтлар шунга ўхшаган «устаси фаранг» Лас-Вегасдаги бир неча ка-зиноларнинг бор-йўзини ши-лоб олган эди. Москвада бунқалардан бир эмас уч-таси яшайди. Улардан би-рини «Валери» казиносида яхши танишади, қолган ик-китаси унча машҳур эмас, бироқ босган қадамини на-зорат қилиб туриш мумкин: муҳими, ўйинбоши ҳўшёр турса ва ҳисоб-китоб яхши

борса бас. «Валери» кази-носига миш-мишлар, яғво-лар тарқатилмасяна деб ху-қўқни муҳофаза қилиш оў-ганлари ходимлари ҳам қў-йилмайди.

Ўйинбошига ўйинда қат-нашиш ман этилган. Агар

— Ўйинбоши бўлиш учун нима қилиш керак?

— Ташқи кўриниши ях-ши, ҳисоб-китобга пухта бў-лиши лозим. — дарров жа-воб қайтаришди йигитлар.

— Ҳисоб-китобга пухта бўлишни қандай тушувиш керак?

— Икки ховали соьларни мянсаида тез ҳисоблаши за-рур.

Ўйин столи атрофида тез-тез келишмовчиликлар бў-либ туради. Бундай пайтда назоратчи аралашади ва баҳсага нуқта қўяди. Стол атрофида ўтирганлар эса ҳаяжонини босиша олмайт-ти. Мижозлар бўлса ўйин-нинг машқини олиб улгу-ришмаган. Эҳ-ҳе, казинода бундан жиддийроқ воқеалар ҳам бўлиб туради. Айтай-лик, мижоз ғирромлик билан ҳам бўлиб туради. Айтай-лик, мижоз бир ўйинга ўхшаб кетади) ўйини бош-лашди. Кўп ўтмай улар ўза-ро келишиб ўйнашаётгани пайқаб қолди. Бу эса қон-дага кура мумкин эмас. Ҳар ким ўз ҳолича ўйнаш лоз-им. Охир-оқибат улар на-зинони тарқ этишга мажбур

бўлишди.

— Казино қилинган сарф-харажатларни қоплаяти-ми? — деб сўрадим Власов-дан.

— Албатта, аке ҳолда бунга қўл уришдан ва ҳо-жат.

Бизнинг казиномизнинг бир жиҳати бор. Бунга ми-жозларимизга алоқаси йўқ... Гап шундаки, ўйиндан туш-ган даромад, ўз-ўзини қоп-лашга кетадиган қисмидан ортгани соғлиғини йўқотган етим болалар учун сарфла-нади...

Бу масала борасида ой-наи наҳонда киноя қилиб ўтилганлигини айтишим ке-рак. Ундай бўлса фоҳиша-хона ҳам очиб керак-да, мижозлардан тушадиган маб-лагни ноғиронларга, етим ва кекса кишиларга сарфлаш керак, дейишган эди. Етим-лик нимадигини фақат бо-шидан ўтказганлар яхши билишади. Власов худди шундайлардан. Болалар уйда тарбияланган, давлат берган овқатдан тановул қилган, ҳукумат тўшагида ухлаган.

— Биласанми, — дейди у. — мен ишлаб топган пул-лар «ватан ҳампа»сига ту-шишини истамайман. Ҳампа — бу юқори мартабали ама-ки ва хошлар бўлиб, улар-нинг сони кейинги пайтлар-да тез кўпайиб бормоқда. Улар болаларга ёрдам бе-риш учун қўлини соғуқ су-ва ҳам уришмайди. Йўн, мен ўз пулларини болалар уйлари ва интернетларга бе-раман. Давлат йўли билан эмас, Москвадаги болалар уйлари ва интернетлар ди-ректорлари ассоциацияси орқали бераман. Ана шу-дагина маблаг ним учун аж-ратилган бўлса, ўшаларга бориб тегишини ишончим комил бўлади.

Ганнинг очигини айтган-да, Власовнинг фаолияти ахлоқийми ёки йўқми, бу ҳақда бош оғритиб ўтириш-нинг ҳожати йўқ. Ким ҳақ-лигини ҳаётнинг ўзи кўра-тади. Аммо, бундоқ ўйлаб қараганда одам интилиши ва майлдан хайрия мақсад-ларида фойдаланишнинг ни-маси ёмон.

Мижозлар билан ҳам му-сохабада бўлдим. Қарини чи-қишади. Улардан бири — бир соат ичиди тахминан ўн минг сўмини бой берган экан.

— Баъзан ютқазсанг ҳам унча алам қилмайди. Балки, ўшанда мағлубят мен учун фойдага айланармиди... — дейди.

Л. ШАРОВ.

(«Журнал для мужчин» ойномасидан қисқарти-риб таржима қилинди)

ҚУЁШ СОАТИДАН БОШЛАБ

Энг дастлабки соатлар қўёш соатлари бўлган. Қўёш соати таёқча ёки пластинкадан эди. Циферблат худди ҳозирги соатларнинг циферблати сингари тенг қисмларга бўлин-ган, одамлар таёқчанинг унга тушган соясига қараб қай ма-ҳал бўлганлигини билишган.

Қадим замонларда баъзи Осий мамлакатларида ва Қа-дими Мисрда Клепсидра — суз соатларидан ҳам фойда-ланилган. Бу соатлар ёрдам-да фақат кундуз кунги вақт эмас, тунги вақт ҳам аниқла-ган.

Бизнинг қадимги Самар-қанда ҳам суз соати бўлган, лекин у жуда содда тузилган эди. Чунончи, сопол кўзадан суз соати ясаш учун кўза ту-бийнинг ён томонини тешил-ти, тешинка нигичка қамши найча ўрнатилган. Кўзадаги сузнинг найча орқали илдираб бата-мом оқиб кетиши учун кетган вақт «бир кўза» деб ҳисоб қи-линган.

Ҳозирги замон механик соатлари анча кейин пайдо бўлган. Бундай соатлар тўғри-

сидаги дастлабки маълумот кўнра Византия манбаларида учрайди ва у 578 йилга оид-дир.

XIV асрдан шпинделли механик соатлар ясаш расм бўла бошлади. Бу соатларда деворга осиладиган ҳозирги соатларнинг барча асосий қисмлари бор эди.

Россияда улкан миноравий соатларни 1404 йили Л. Сербин деган монах ясаб, Москва Кремлига ўрнатди. XV XVII асрларда миноравий со-атлар ясаш Россия давлатида кенг расм бўлган эди.

XVI аср бошида иори-берглик чилангар П. Ханлейн спиралсимон пўлат пружина билан ишлайдиган шпинделли чўнтак соати ясади. Бу соат ўша замонда анча кенг тар-қалган эди.

Буюк италян олими Р. Галлилей томонидан маятник-нинг тебраниши билан боғлиқ қонуниятнинг кашф қилиниши аниқ соат яратишда жуда кат-та аҳамиятга эга бўлди.

А. АЛИЕВ тайёрлаган

С. МАҲКАМОВ фотолаҳзаси

Ибрат билан Ҳикмат кўчада учрашиб қолишди.

— Эй дўстим, бормисан, аҳволлар қалай, саломатлик...

— Ие, ўзингмисан, бардаммисан?

— Раҳмат, дўстим, бир нави ишлаб юрбимиз, ўзининг ишларинг қалай?

— Қалай эмас, дўстим, ишларим олтин!

— Сенки доимо зўр бўлган, азаматсан!

— Бошқа оғайниларни кўриб турибсанми?

— Ҳа, кўриб турибман. Дарвоқе, сенга бир нарсани айтмоқчи бўлиб юрүдим, олтинчи синфда ўқийётганимизда бошқа мактабга ўтиб кетган Абдурасул деган бола бор-ку...

— Ҳм, уми... Абдурасул... Абдурасул... Йўқ, танимайман.

— Нега танимайсан? Суннатчи... Файзиев?

— Файзиев дегин... Файзиев... Йўқ, танимайман.

— Нега танимайсан? Лаби устида холи ҳам бор эди. Ҳиндча ашулаларни ҳам қотириб айтарди-ку, сенга ўхшаган сал новчароқ.

— Шундай демасанми?

Афандулло ХУРЖУНИ

Лаби устида холи бор. Йўқ, барибир эслолмайман.

— Маданият олийгоҳида ўқиб юганида ҳам учрашганмиз, охири йили касабга уюшмада ишлаган.

хўжаликнинг маданий ишлари бўйича директор ўринбосари бўлиб ишлади.

— Ие, ҳа, анови Файзиевни айтасанми?

— Ҳа, ўша-да!

— Хўп майли, кўп таъқид қилаверма, ўшанга нима бўпти?

— Нима буларди, яқинда номзодлик ишени ёқлабди. Сен хизмат қиладиган бошқармага раҳбар бўлиб борди.

— Ростданми?

— Нега ёлгон бўлар экан, ўзинг ҳали меҳнат таътилидан сўнг ишга қайтмасан шекилли?

— Гапни чўзмасдан аввалроқ айтиқолайсанми?! Суннат Файзиев... Наҳотки, мен уни танимасам?! Ахир у меннинг жонажон дўстим-ку!

Қодир ҚАЮМОВ

«УЙҒОНГАН» ХОТИРА

— Вой, сени қара, шундай демасанми? Демак, профком бўлган дегин.

— Ҳа-да...

— Ўқирсанг ҳам хотирамга келмайпти.

— Яхши эслгани, наҳотки танимасанг, олийгоҳни битиргандан кейин катта

— Шошма. У нега директор ўринбосари бўлар экан? Еки янглишсанми? Йўқ, барибир кўз олдимга келтира олмадим, дўстим.

— Менга қара, бу, сен уни қачондан бошлаб одам танимайдиган бўлиб қолдинг?

ҚУЛОҚҚА ЧАЛИНГАН ТАПЛАР

Қизларнинг сочини эмас, ўзларини ҳам «Қизил китоб»га киритиш керак.

«Майда май ичсанг майдалу-ўб...»

«Тўхта, энди каллангн оламан!» (Сартарошияг гапи)

«Агар Насибнинг шаддодлиги, лабига бўёқ суртиши, сигарет чекиши, сочини қирққанлигини ҳисобга олмасак, эи жуда яхши қиз».

(Совчи аёл гапи)

Инижик одам асабини ҳатто пашша ҳам буза олади.

Эчки гулни ҳам аввал ҳидлаб, кейин ейди.

Вироннинг оёғини қасддан босиб, «суз» сўраш одобдайдир.

Соғлиқ ҳамма нарсадан қизимат бўлган

гани учун ҳам ҳар кимда бўлавермайди.

Игвогарнинг патқалами гўнқарганин қанотидан юлиб олинган.

Агар очик гапириш керак бўлса, кел, яхшии бошқа одамнинг қулогини қизтай!

Бўйдоқ — хотинлар мантиқини тушунадиган эркак.

Лойқа сувда тилла балқини тутиб бўладими?

Ш. ЭРГАШЕВ тўплаган

ҚУВНОҚЛАР ГУРУНГИ

Микоз сартарошдан сўради: — Айтингни, нима учун итнингиз менга галати кўз билан тикиляпти!

— Сизга очингни айтиб қўймоқчиман. Ҳадемай ерга кулоқ тушимини сабрсизлик билан кутаётир.

— Сизга раҳим келиб кетяпти, кўшин.

— Нима учун! — Мен бугун хотинимга кимматбаҳо шуба олиб келдим.

— Жуда яхши-да! Хўш, бунинг менга дахли бор!

— Дахли шунданми, хотиним уни сизнинг хотинингизга кўрсатгани кийиб чиқмоқчи.

— Қизим, нима учун ўшанга турмушга чиқсан! Ахир у олдинги хотинини ургани учун ўи саккиз ой қамоқда ётиб

чиққан-ку!

— Ростданми! Вой алдоқчи-ей! У менга «Уч ойгина ётиб чиққанман» деган эди-ку!

— Уйланганмисиз! — деб сўради тикувчи буюртмачидан.

— Ҳа. — Унда костюмингизга ҳеч ким билмайдиган чўнтак тикиб беришим мумкин.

Бекитда мики аёл суҳбатларди.

— Мен ҳақимда шунча гап-сўзганимиз ётар. Энди ўзингиз ҳақингизда гапиринг, — деди улардан бири ва шошиб кўшимча қилди. — Дугонажон, япон шарфим Сизга маъқул бўлдимми!

— Аттанг, мен харид қиладиган нарса йўқ экан-ку, — дебди ҳасис магазин пештахтасига қараб.

— Хўш, нима керак эди ўзи! — сўрабди сотувчи ҳайрон бўлиб.

— Сизда нима йўқ, ахир! — дебди харидор гапни чалғитиб.

ҚАТРА ХАНДАЛАР

Кечки таом пайтида эр хотиндан сўради:

— Пиширган овқатинг ошми ёки шавлами?

— Аслида мастава қилмоқчи эдим, дадаси, гуручини сал кўпроқ солиб юборибман, шекилли...

Янги уйланган йигитдан дўстлари сўрашди:

— Хўш, оилани ким бошқаряпти, сенми ёки келинми?

— Ҳозирча қайнонам бошқаряпти!

Қўйлак буюртирган аёл тикувчидан кийимини оларкан, ўзини тутолмай деди:

— Бу нимаси ахир, одам кўчада кийиб юргани уялади-ку! Вой, матойимни нима қилиб қўйдингиз? Мен сизга қўйлак буюртирганим, бу эса қопнинг ўзингиз-ку!

— Тўғри, қўйлак буюртирганингиз, лекин энг сўнги модада бўлсин, дегандингиз-да!

Салоҳиддин СИРОЖИДИНОВ

Сиз қандай изоҳлайсиз?

Суратнам Р. ШАРИПОВ

МУАССИС: Ўзбекистон Республикаси Алоқа Вазирлиги

Бош муҳаррир: Шодмон ОТАБЕК ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ: Шуҳрат ЖАББОР Анатолий КУДИНОВ Мирпўлат МИРЗО Тоҳир РАҲИМОВ Исломо УСМОНОВ (бош муҳаррир ўринбосари) Еқубжон ХУЖАМБЕРДИЕВ

Бобоҳон ШАРИПОВ

ЖАМОАТЧИЛИК КЕНГАШИ:

Бўриной АҲМЕДОВ Воҳид АЪЗАМОВ Билол АМИНОВ Шоҳруҳ АКБАРОВ

Саидмаҳмуд АКБАРОВ Меҳмонкул ИСЛОМҚУЛОВ

Жамол КАМОЛ Тўлқин ЛУТФУЛЛАЕВ Сафар ОСТОНОВ

Еқуббек ЯКВАЛХУЖАЕВ Нурали ҚОБУЛ

МАНЗИЛИМИЗ: 700000, Тошкент-35, А. Толстой кўчаси, 1.

ТЕЛЕФОНИМИЗ: 32-36-42, 32-35-29, 44-29-09.

ИНДЕКС: 64600 ЖУМА КУНЛАРИ ЧИҚАДИ

Мухарририятга келган қўл-ёзмалар (2 ораликда, 5 бетдан ошмаслиги лозим) ва суратлар муаллифларга қайтарилмайди. Мақолалардаги фикр-мулоҳазалар, келтирилган факт ва рақамлар маъсулияти муаллифлар зиммасидадир.

Рўйхатга олиш № 000144 Буюртма № Г-253.

28000 нуسخада чоп этилди. Офсет усулида босилди, Формати А-3, ҳажми 2 босма табоқ.

Ўзбекистон Республикаси Президенти маҳкамасининг Ишлар Бошқармаси ҳузуридаги «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. 1 2 3 4 5 6

ҲАМКОРЛИК ҚИЛИШГА ЧАҚИРАМИЗ

ВАЗИРЛИКЛАР, ДАВЛАТ ҚУМЯТАЛАРИ, ҲОКИМИЯТЛАР, КОНЦЕРНЛАР, УЮШМАЛАР, КОРХОНА ВА МУАССАСА РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Ўзбек тилида иш юритишни ўргатувчи «Маърифат» дорилфунуни асосида Янаҳон Халқаро «Маърифат» жамияти ташкил топди. Бу жамиятнинг фаолияти Ўзбекистон Республикаси Халқлари, Мустақил Ҳамдўстлик Давлатлари ва хоризий давлатлар фуқароларига ўзбек тилини ўргатиш ва шу тилда иш юритиш, наشريёт ишларини ташкил қилиш ва бадиий адабиётлар, диний китоблар алмашиш билан боғлиқдир.

Машигулдорларга филологлар, шарҳунослар, шунингдек, инглиз, араб ва немис тили мутахассисларини таълиф этишимиз.

Шунингден, бўлажак мутахассисларни чет элга ишга юбориш учун ташкилот ва корхоналарнинг моддий мададага муҳтожмиз.

Биз билан ҳамкорлик қилиш учун Жаҳон Халқаро «Маърифат» жамиятига аъзо бўлишга чақирамиз. Хайрли мақсадлар учун Жамиятта ердан кўрсатишингизга умид қиламиз.

Бизнинг манзилдоҳ: 700185, Тошкент шаҳри, Наққошлик кўчаси, 2-уй, тел.: 76-19-90, 76-08-46, 76-16-38.

Жамғарманинг ҳисоб рақами 70000014, МФО 172682116, Жаҳон Халқаро «Маърифат» жамияти, Ўзбекистон Республикаси милалий банкнинг Тошкент ш. ҳар бўлими. Кор.сч. ВРЦ № 65215.